și de ce nu se dusese în altă parte? În ce mediu trăise sau trăia, cine îi erau prietenii, părinții? Cu ce își umplea timpul după ce ieșea pe poarta fabricii, ce iubea el mai mult din viață, spre ce năzuia? Atîtea întrebări rămîneau fără răspuns.

Într-o zi am plecat împreună cu Miron, de la fabrică. Ne-am dus să bem o bere. Am vorbit de una de alta, așa ca doi oameni care se știu de mult dar încă nu se cunosc. Îl ascultam și începeam să-l înțeleg, să-mi explic chiar atitudinile lui de pînă atunci. Tatăl său pierise în război, iar de maică-sa se despărțise curînd după aceia. A crescut nici el nu știe pe unde, pe la bunici, pe la rude, azi într-un loc mîine într-altul, mai mult de capul lui. Ca orice tînăr năzuia spre multe. Avea visurile lui. Venise la fabrică să aibă un salariu. Dacă-i plăcea ceea ce făcea în sector? Nu-și pusese această întrebare. Era mulțumit că avea banul lui. Oricum se făcuse băiat mare și voia să fie independent. Dacă avea să rămînă mult timp la fabrică? Nu știa. Se pot face atîtea!

După amiaza aceea ne apropiase întrucîtva. Băiatul ieșise puțin din carapacea lui, înțelegînd că nu era străin, indiferent celor din jurul său. Apoi în sector s-au mai petrecut cîteva întîmplări care i-au arătat o dată mai mult că oamenii vor să-l ajute, că au încredere în el. A intervenit o perioadă cînd Miron a trebuit să supravegheze singur întregul agregat. Pentru el nici că se putea un prilej mai nimerit ca să-și dea seama de puterile lui. Cu timpul s-a convins că încrederii și răspunderii îi faci față numai dacă ai înțeles că fără disciplină și corectitudine nu te poți considera om față de oameni, muncitor de nădejde între tovarășii tăi. Nouă, perioada aceasta ne-a dovedit că Miron a început să îndrăgească meseria și să devină un muncitor capabil în sectorul nostru. De altfel băiatul parcă pricepuse în sfîrșit, un lucru esențial, că oamenilor chiar atunci cînd erau aspri cu el, nu le era indiferent ceea ce se petrecea cu un tovarăș de-al lor, mai ales dacă acesta era foarte tînăr, și că în fabrică nu poți rămîne singur. Că în fabrică, la fel ca și în familie — pe care el n-a avut-o — există aceeași atitudine plină de solicitudine și de răspundere. Da, da, băiatul este acum altul.

ELISABETA PETREANU

... Munții noștri sînt primitori și extraordinar de variați ca priveliște. (Văile din abruptul Coștilei — cea mai frumoasă regiune alpină din Bucegi).

NOUTĂȚI

Uzina din Harkov lucrează la proiectul unei turbine cu vapori și cu gaz de 200.000 kw, care va fi cea mai puternică din lume. Destinat unei centrale termoelectrice, acest grup va cuprinde o turbină cu gaz, o turbină cu vapori și echipamentul anexă. El va putea produce aproape 1,5 miliarde kw/ore de energie electrică.

★

La uzina de mașini pentru drumuri din Orel, s-a fabricat o nivelatoare uriașă, cu un motor de 300 C.P., a cărei capacitate de lucru e unică în lume. Această mașină destinată tasării drumurilor se poate transforma ușor și în buldozer sau în mașină de curățat zăpadă. Ea poate fi folosită și pe șantierele de construcții de canale și de căi ferate.

Prin calitățile ei tehnice, această uriașă nivelatoare depășește simțitor cele mai moderne mașini americane de același tip.

★

De curînd, s-au pus la punct proiectele unor garaje mecanizate experimentale, pentru orașul Moscova. Proiectul prevede construcția unui imobil cu 10 etaje. Toate operațiile, inclusiv urcarea și coborîrea mașinilor, vor fi automatizate. Șoferul garează doar mașina la parter, restul fiind executat în mod automatizat.

Acest garaj poate adăposti 600 de mașini.

★

Un grup de radiofizicieni ucrainieni, în frunte cu tînărul Mark Leontovici, în vîrstă de 26 ani, au construit un nou instrument muzical electronic căruia i-au dat numele „Eola" „Eola" imită sunetele viorii, ale clavecinului și ale chitarei. Noul instrument a fost apreciat de compozitorul D. Șostakovici.

★

După o muncă de ani de zile, selecționerul Ivan Maximenko din Turcmenia, a reușit pentru prima oară în lume să creeze noi specii de bumbac cu fibre verzi, roșii, roz și bleu. Pentru această descoperire, datorită căreia în unele cazuri se va putea suprima operația de vopsire reducîndu-se considerabil cheltuielile de producție, Ivan Maximenko a primit medalia de aur pentru cea mai bună realizare în agrobiologie.

★

Un aparat nou denumit microproiector a fost construit de prof. N. Matiunin de la Institutul de Medicină din Tașkent. Pînă acum la lecțiile practice de histologie, anatomie, patologie și biologie studenții folosesc microscoape. Aceasta răpește mult timp deoarece deobicei numărul microscoapelor este limitat. Cu ajutorul microproiectorului se poate prezenta în fața întregului auditoriu tot felul de micropreparate pe un ecran de jumătate de metru. Imaginile sînt clare, pot fi ușor desenate sau fotografiate.

★

Deobicei la transportarea aparatelor opticomecanice și de măsurat, pe acestea trebuie să se aplice un strat de protecție de ulei și apoi ele trebuie ambalate în hîrtie pergament.

În Republica Democrată Germană s-a elaborat o nouă metodă de transportare a acestor aparate care constă în următoarele: un microscop sau o balanță analitică este introdusă într-un pachet transparent din masă plastică. În acest pachet se pompează aer uscat, gaz inert sau azot iar apoi pachetul se lipește cu o tijă fierbinte. Obiectul este apărat de praf, umiditate și gaze dăunătoare. În felul acesta aparatul poate fi transportat la distanțe mari și poate fi păstrat cîțiva ani chiar și în condițiile climei tropicale sau aspre.

★

Un aparat din masă plastică de culoare deschisă asemănător cu un mic ciocan. El va fi de folos sportivilor și bolnavilor de nevralgii, desigur că va fi și pe placul femeilor și artiștilor. Acesta este un aparat electric pentru masaj. Datorită masajului pielea devine trandafirie și elastică, întărește mușchii și intensifică circulația sîngelui. Masajul este executat prin vibrații. Tot aparatul cîntărește numai 660 grame.

★

La Institutul politehnic din Timișoara a fost creată mașina electronică de tradus MECIPT (Mașina electronică de calcul a Institutului politehnic Timișoara).

Pentru a putea realiza traduceri din limba engleză, tinerii constructori de la Baza de cercetări a Academiei din Timișoara au elaborat un „algoritm" de traducere, adică un grup de reguli matematice de calcul, pe care l-au adaptat la această mașină. Mașina de mai sus poate fi folosită și la calcule științifice și inginerești (de pildă, la proiectarea unui baraj) sau pentru calcule economice (planificarea transporturilor unui produs).

TEHNICO ȘTIINȚIFICE

DE LA o-i - oi...

Totul începe cu această „formulă", cît se poate de simplă o-i... oi, pe care copii de-a I-a o silabisesc în primele zile de şcoală, urmărind cu degetul pe abecedarul cu poze.

O-i... oi... În clasele luminoase, prin care soarele îşi aruncă cu dărnicie strălucirea de aur, 421.000 de voci subţirele repetă formula magică cu care pornesc la un drum lung-lung. Şi formula e prezentă în clasele care au ascultat corul a zecilor şi zecilor de generaţii pe care le-au găzduit, ca şi în cele noi ce poartă încă miros de var şi vopsea: din comuna Botoroaga, din satul Ceaua, din oraşul Zlatna sau Fălticeni. În total peste 5.000 de săli noi de clasă — acesta este bilanţul anului 1962, an în care multe şcoli, în marea lor majoritate la sate, şi-au deschis porţile pentru prima oară.

Pe tablă, creta înseamnă cîrlige, beţe, rotocoale. Şi apoi o-i... oi. Acesta este leacul minunat, din poveştile bunicilor, care dezleagă farmecele... geografiei sau naturalelor, după cum 1+1 este cheia ce deschide porţile geometriei şi trigonometriei. Cu ajutorul lor, manualele nu mai sînt simple stive de hîrtie aşa cum le vede ochiul nedeprins cu slova, ci tezaure de învăţătură care, pagină cu pagină, dezvăluie comori nebănuite. 17.400.000 de manuale au fost distribuite gratuit în acest an elevilor din primele şapte clase din totalul de *20.600.000* cărţi şcolare editate. Şi fiecare exemplar a devenit un prieten bun, nelipsit din ghiozdane şi... din minte. De la aceşti prieteni, plini de înţelepciune şi ştiinţă, copiii află despre fiordurile Scandinaviei şi despre vitejia lui Ştefan cel Mare, despre criptogame şi triunghiuri isoscel, despre versul alecsandrin şi imaginile lui Sadoveanu. Şi, trecînd dintr-o clasă într-alta, de la un manual la altul, copiii află că dincolo de curtea părintească există o Africă imensă şi un Ocean Pacific, că mai mare decît jurămîntul făcut pe arşice este demnitatea omului şi spiritul lui de dreptate, că dincolo de înălţimile în care se ridică smeul sau chiar avionul există un Cosmos ce ascunde încă taine, care aşteaptă poate să fie dezlegate de ei — de ce nu?

Cu pantaloni scurţi sau funde-n păr — aşa i-au cunoscut învăţătorii pe vremea cînd se chinuiau să înţeleagă că o-i înseamnă oi. Cu veşnice

întrebări pe buze și visuri de exploratori — așa i-au cunoscut profesorii pe vremea cînd răspundeau emoționați la examenul de admitere în clasa a VIII-a și în... adolescență. Cu mîndrie de om în toată firea și ambiții de înfăptuiri mari — așa i-au văzut profesorii la despărțire, cînd le-au dat diploma de maturitate și de intrare în viață. Profesorii au rămas în aceleași clase, să conducă alte generații pe același drum, bătătorit și veșnic nou. Unii dintre ei — 2.800 de absolvenți ai universităților și institutelor pedagogice — au predat în acest an pentru prima oară, dar foarte mulți și-au dobîndit fire de păr alb slujind la catedră, pentru ca elevii să-și poată lua zborul mai departe...

Mai departe... Unde? Izvorul nu știe încotro se îndreaptă apele, dar ele își croiesc un drum al lor după legile reliefului. Iar foștii copii își croiesc drumul după cerințele firii lor și ale aptitudinilor. Școli tehnice agricole, școli de maiștri, institute de învățămînt superior — toate drumurile le sînt deschise ca să învețe o meserie și să o desăvîrșească.

Băncile facultății nu seamănă cu ale școlii: sînt mai largi și mai mari, sînt așezate în amfiteatru. Dar și aici se începe de la „o-i... oi" al fiecărei meserii, fie că ea este de inginer, medic sau agronom. Începe așadar o nouă etapă de învățătură, mai grea, mai plină de răspundere și cu siguranță mai frumoasă. De aceia anii studenției nu pot fi uitați niciodată. Orele de studiu în liniștea de sanctuar a bibliotecilor, caietele de notițe cu scris prescurtat și desene lapidare, discuțiile prelungite pînă în miez de noapte cu colegii de cameră... Însăși camera care te găzduiește timp de 4 sau 5 ani nu poate fi uitată: confortul și frumosul îi conferă drepturi. Într-adevăr în anii 1961 și 1962 s-au construit cămine moderne cu peste 18.000 de locuri și cantine care deservesc tot atîția studenți. Țara noastră se situează în rîndul țărilor cu un număr foarte mare de studenți (aproape 100.000) raportat de numărul locuitorilor. Iar dacă în 1938 erau 16 instituții de învățămînt superior azi sînt 46, în timp ce numărul facultăților a crescut de la 33 la 164.

În amfiteatrele de curs, în sălile de seminarii, în laboratoare, tainele științei se dezvăluie zi de zi celor însetați de carte. An de an ei deprind mai mult meseria aleasă, învățînd mecanismul complicat al utilajelor tehnice, mijloacele moderne de apărare a sănătății oamenilor, felul în care se smulge rod mai bun și mai bogat pămîntului. Iar cînd își dobîndesc diploma de stat, specialiștii pleacă să fructifice însfîrșit cele învățate.

S-ar părea că aici este sfîrșitul învățăturii. S-ar părea... pentru că în realitate, completînd în practica procesului de producție cunoștințele teoretice, învățătura continuă. Pînă cînd? Mereu! Ea începe cu o-i oi, dar nu se sfîrșește niciodată, fiindcă niciodată nu poți spune că ai învățat destul.

PIA RĂDULESCU

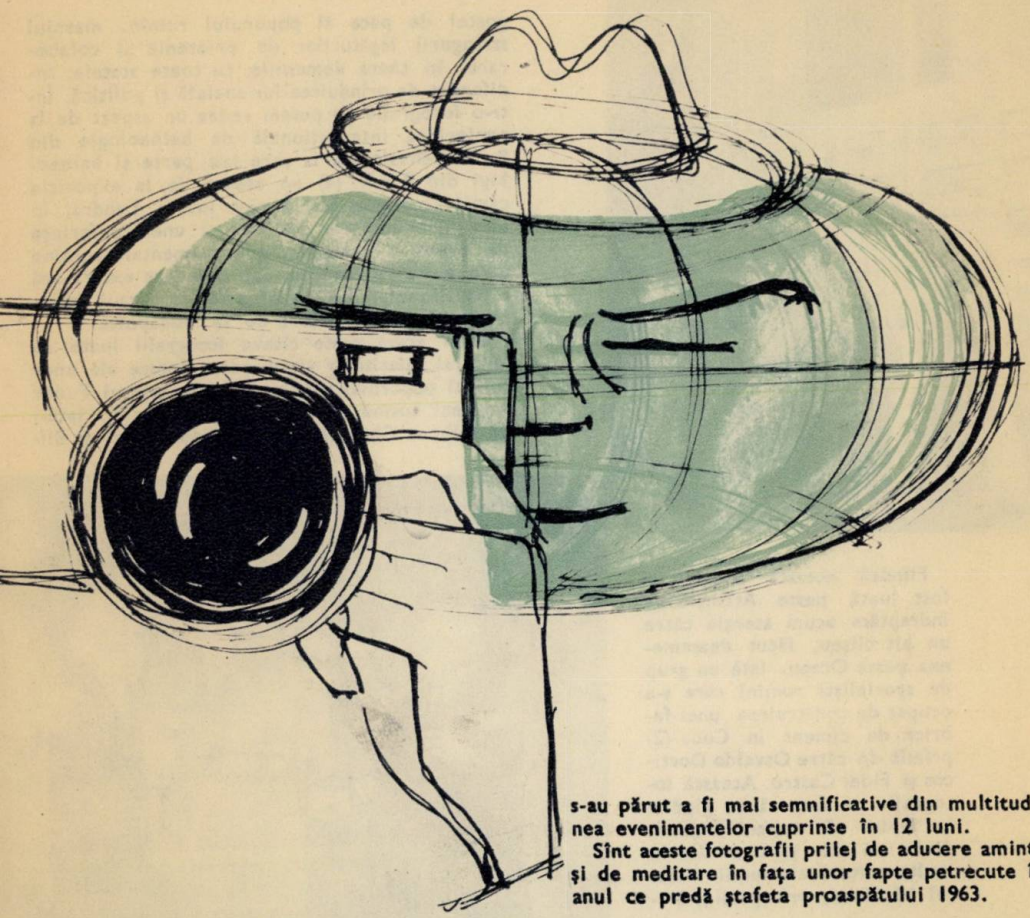

s-au părut a fi mai semnificative din multitudinea evenimentelor cuprinse în 12 luni.

Sînt aceste fotografii prilej de aducere aminte și de meditare în fața unor fapte petrecute în anul ce predă ștafeta proaspătului 1963.

INSCRIPȚII LA FOTOGRAFII

Avem în față un teanc de fotografii. Adunate în răstimpul anului ce s-a scurs. Sînt mărturii, culese de obiectivele aparatelor de fotografiat, ale unor evenimente și întîmplări ce au reținut atenția reporterilor și publicului.

Pe peliculă s-a imprimat imaginea algerianului reîntors pe pămîntul patriei după terminarea victorioasă a războiului de eliberare națională; a celor doi frați cosmici la bordul navelor „Vostok" cîteva minute după aterizare; a agenților Bursei din Wall Street urmărind cu ochii tulburi vertiginoasa prăbușire a cursurilor; a semnării acordurilor de la Geneva cu privire la Laos...

Din sute și sute de fotografii luate din toate colțurile globului au fost alese imagini ce ni

Nu poți să nu-ți oprești privirile pe o fotografie plină de adînci semnificații. Este vorba (1) de înălțarea unor noi drapele în fața sediului ONU ale unor noi state membre ale acestei Organizații care numără în momentul de față peste 110 state-membre. În fotografia noastră a fost surprins momentul ridicării drapelelor statelor Burundi, Jamaica, Ruanda și Trinidad-Tobago. În fața microfonului se află U Thant, secretarul general al ONU iar alături de el Zafrulla Kahn, președintele actualei sesiuni a Adunării Generale a ONU și Mihai Hașeganu, președintele Consiliului de Securitate pe luna septembrie.

Fiindcă această imagine a fost luată peste Atlantic ne îndreptăm acum atenţia către un alt clişeu, făcut deasemenea peste Ocean. Iată un grup de specialişti romîni care s-a ocupat de construirea unei fabrici de ciment în Cuba (2) primit de către Osvaldo Dorticos şi Fidel Castro. Această fotografie ne face să ne gîndim la faptul că oamenii muncii de la noi din ţară au dus în multe colţuri ale lumii mesajul hărniciei, priceperii şi dragostei de pace al poporului romîn, mesajul strîngerii legăturilor de prietenie şi colaborare, în toate domeniile, cu toate statele, indiferent de orînduirea lor socială şi politică. Într-o fotografie (3) putem vedea un aspect de la conferinţa internaţională de balneologie din R. S. Cehoslovacă la care iau parte şi balneologi din R.P.R. (4) un aspect de la expoziţia cărţii romîneşti care a avut loc la Londra, în alta (5) un moment din timpul unei conferinţe de presă a delegaţiei guvernamentale romîne care a vizitat Japonia, sau o vedere exterioară a pavilionului R.P. Romîne (6) la Tîrgul internaţional de agricultură de la Budapesta.

Dăm acum peste cîteva fotografii luate cu prilejul diferitelor vizite peste hotare ale unor soli ai poporului romîn. Iată-l pe poetul Tudor Arghezi sosind în R.P.F. Iugoslavia (7), iată-i pe Mihnea Gheorghiu, Ion Popescu Gopo şi Silvia Popovici în faţa spectatorilor americani cu prilejul festivalului filmului romînesc desfăşurat în Statele Unite (8). Priviţi acum un pitoresc colţ al expoziţiei romîneşti de artă populară care a fost deschisă la Tokio, prima expoziţie romînească în Ţara Soarelui Răsare (9).

Şi, pentrucă tot vorbim despre arta populară, scoatem din teancul de fotografii de pe masa noastră două clişee luate în timpul desfăşurării la Bucureşti a Festivalului de folclor al ţărilor balcanice şi al celor din zona Mării Adriatice. În una din ele (10) putem vedea defilînd pe străzile capitalei noastre grupul folcloric din Grecia, iar în alta (11) pe cel din R.P.F. Iugoslavia.

Iată-i acum pe gemenii cuceritori ai Cosmosului: Nikolaev şi Popovici. Ei zîmbesc fericiţi fotoreporterilor şi ziariştilor care au venit să-i întîmpine după triumfalul lor zbor în grup. (12). Performanţa lor a făcut ca limbajul nostru să se îmbogăţească cu noi expresii: raid cosmic

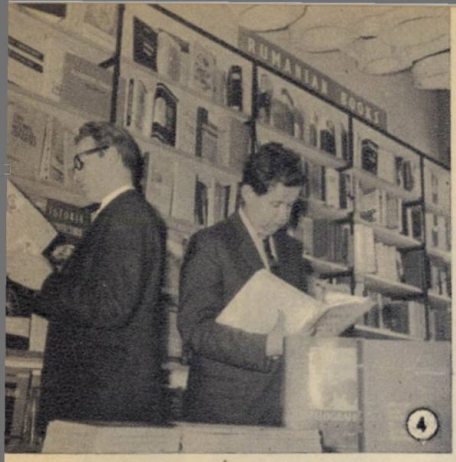

4

5

În grup, milionarii Cosmosului etc. Realizînd un nou pas pe calea cuceririi spațiilor siderale Nikolaev și Popovici au confirmat din nou, în mod strălucit, că cea mai bună rampă de lansare

că știința americană nu a reușit încă să pună la punct o tehnologie înaintată; că nu a reușit încă să pună la îndemîna curajoșilor cosmonauți de peste Ocean acele nave cosmice care să le permită

6

7

a sateliților Pămîntului, a cosmonauților, o constituie sistemul socialist.

Latinii spuneau: „Per aspera ad astra". Într-adevăr, printr-o muncă uriașă, numai printr-o alăturare a tuturor cunoștințelor științifice ale timpurilor moderne, aduse la un înalt nivel de dezvoltare, printr-o contribuție proprie deosebit de valoroasă, au putut oamenii sovietici să se situeze în fruntea cercetărilor pentru cucerirea spațiului cosmic. În acest domeniu au obținut succese și oamenii de știință din Statele Unite. Comentatorii obiectivi au trebuit să recunoască însă că nici în 1962 cosmonautica americană nu a reușit să lichideze din considerabila ei rămînere în urmă. Amerizarea dramatică a cosmonauților americani (13) mărturisește, printre altele,

să se apropie de performanțele realizate de oamenii sovietici.

Carpenter, ca și ceilalți colegi ai săi, a fost nevoit să guste din apa Oceanului nu din cauză

că Statele Unite nu au avut posibilităţi materiale pentru a construi o navă cosmică de mai bună calitate. Carpenter a amerizat pentrucă sistemul politic şi economic american este în pierdere de viteză, pentrucă ştiinţa americană a fost întrecută.

În acţiunile întreprinse pentru cucerirea Cosmosului, ca şi în alte domenii ale vieţii, balanţa s-a înclinat puternic, definitiv în favoarea forţelor socialismului, progresului şi păcii. Politica promovată de cercurile militariste, agresive, a suferit în acest an noi înfrîn-

8

9

geri morale şi materiale. Forţele păcii şi socialismului s-au dovedit din nou mai puternice, de neînfrînt. În noile condiţii internaţionale existente s-a putut ajunge la încheierea acordului pentru soluţionarea problemei laoţiene; a putut fi împiedicată organizarea unei noi acţiuni agresive împotriva poporului cuban; au fost din nou zădărnicite acţiuni ostile întreprinse în Berlinul occidental împotriva cauzei păcii etc. etc.

Omenirea întreagă ştie că un factor material de cea mai mare importanţă în lupta pentru salvarea păcii îl constituie prestigiul şi forţa Uniunii Sovietice. Armele cele mai puternice din lume apără astăzi liniştea şi pacea omenirii întregi. Privind pozele cu defilarea rachetelor de mare putere prin Piaţa Roşie (14) oamenii de pretutindeni ştiu că cercurile imperialiste ar da dovadă de intenţii sinucigaşe dacă ar îndrăzni să atenteze la liniştea şi pacea popoarelor statelor socialiste.

Popoarele doresc pacea şi luptă pentru ea. Luptă pentru înlăturarea primejdiei de război pentru a putea construi obiectivele paşnice necesare industrializării, ridicării necontenite a nivelului de trai material şi cultural. Popoarele luptă pentru pace, pentru a putea construi viaţa fericită de azi şi de mîine. Pacea este necesară pentru construirea marei uzine de gaze din cadrul unui nou Combinat siderurgic din R.D. Germană (15), pentru ca munca să se poată desfăşura mai departe la Uzinele metalurgice „V. I. Lenin" din Nowa Huta (16), pentru ca marile fabrici (17) de la Bhilai (din India) construite cu ajutorul Uniunii Sovietice să poată produce produsele de care are nevoie poporul indian, pentru ca alte şi alte fabrici să fie construite în India.

10

Şi nu numai în India ci pretutindeni unde popoarele au fost împiedicate decenii şi secole de-a rîndul să-şi conducă destinele. De pace are nevoie şi bravul popor algerian care a suferit imens de pe urma exploatării coloniale şi a sîngerosului război ce i-a fost impus.

Ochii ni se opresc pe o imagine luată în Algeria, după semnarea acordurilor de la Evian. Valuri imense de fum (18) se ridică deasupra portului Oran. Bandele oasiste incendiaseră depozitele de benzină de pe cheiuri, într-una din

ultimele lor încercări disperate de a împiedica mersul istoriei. Incendiile, asasinatele nu au putut stăvili însă lupta poporului algerian pentru cucerirea independenţei. Priviţi o clipă şi celălalt clişeu (19). Un „djunud", un luptător algerian se reîntoarce în satul lui după cinci-şase ani de luptă aprigă. Aici îşi regăseşte fiul pe care nu l-a văzut născîndu-se. Întrezăreşti în îmbrăţişarea săvîrşită pe pietrele arse de soare şi stropite cu sîngele sutelor de mii de patrioţi o nesecată sete de viaţă, o aprigă dorinţă de a clădi o ţară nouă, pe temelii noi.

Într-un alt colţ al globului, reporterii au prins pe peliculă un moment care nu va mai putea fi niciodată fotografiat. Priviţi acest grup de soldaţi pitici (20). Este vorba de fosta „armată" a papuaşilor din Irianul de vest, comandată de nişte „uriaşi" albi, ofiţeri olandezi. Ca pretutindeni colonialiştii şi-au format şi în Irian cîteva detaşamente, din elementele cele mai înapoiate, pentru a putea susţine că se bucură de sprijinul maselor. Aceasta nu a împiedicat însă popoarele indoneziene să impună eliberarea deplină a teritoriului patriei lor. Reglementarea problemei Irianului de vest pe calea tratativelor a arătat încăodată viabilitatea metodei tratativelor, posibilitatea rezolvării oricăror probleme litigioase la masa tratativelor.

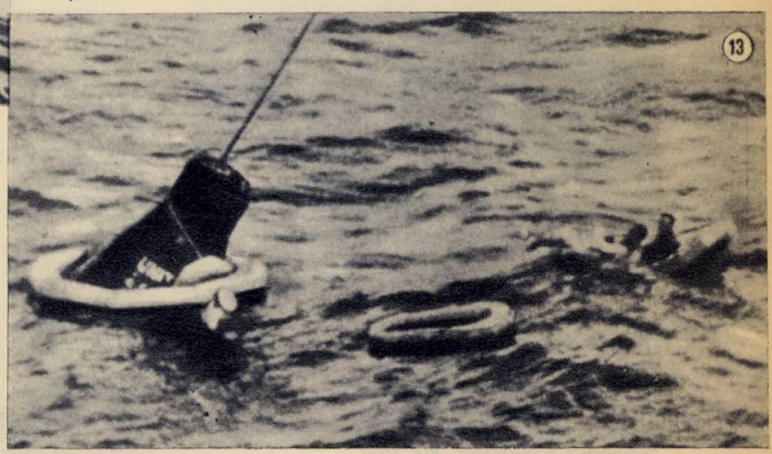

A mai arătat însă şi imposibilitatea cercurilor colonialiste de a menţine la nesfîrşit jugul colonial pe grumajii popoarelor.

Cercurile colonialiste nu cedează însă de bună voie pozi-

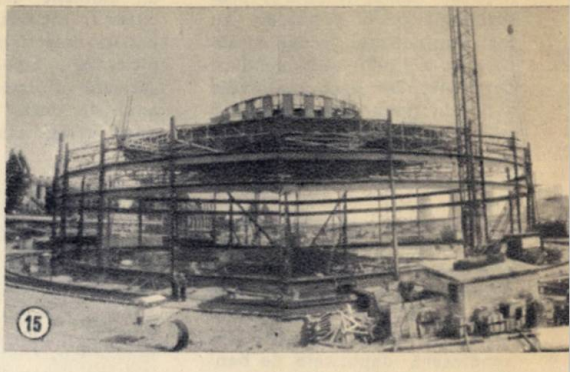

(15)

(14)

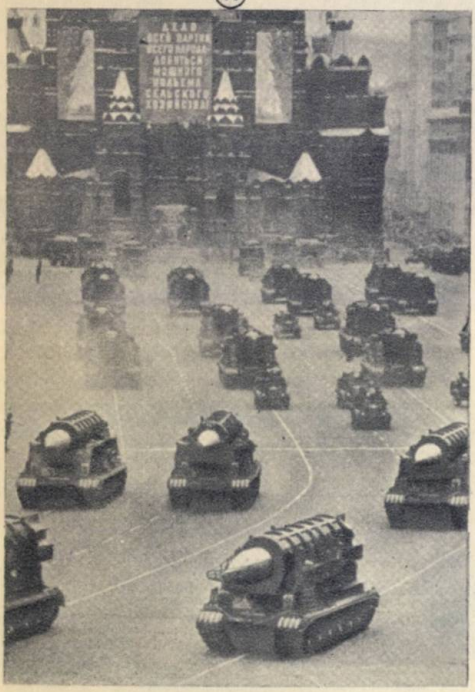

au adus un mare număr de soldaţi şi ofiţeri, cercurile militariste americane nu au reuşit să sugrume mişcarea de eliberare naţională. O fotografie reprodusă din revista „Time" (22) vorbeşte despre bilanţul cu care s-a încheiat o acţiune a corpului expediţionar american numai într-o zi: cinci morţi.

Vrînd parcă să adauge înfrîngerilor din Vietnamul de sud altele, strategii de la Pentagon au crezut la un moment dat că cel mai bun prilej li se poate oferi în Laos. Au trimis de aceea „consilieri" şi „specialişti" pe lîngă gruparea de dreapta din Laos iar în Tailanda (23) au debarcat puternice unităţi militare. Acţiunile întreprinse de diplomaţia statelor socialiste, lupta popoarelor iubitoare de pace din întreaga lume, lupta poporului laoţian, au determinat însă o schimbare a cursului evenimentelor. Conferinţa de la Geneva a putut

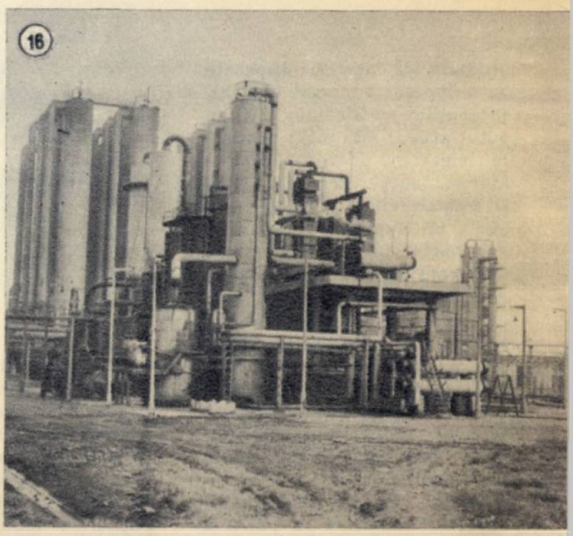

(16)

ţiile pe care le mai deţin. Ele mai provoacă încă multe suferinţe popoarelor care luptă pentru dobîndirea independenţei lor. Războiul crud purtat împotriva populaţiei din Vietnamul de sud constituie un exemplu în acest sens. Forţele militare americane care duc aşa-numitul război nedeclarat în Vietnamul de sud provoacă multe suferinţe şi pierderi populaţiei. Patrioţii (21) prinşi sînt schingiuiţi cu sălbăticie şi asasinaţi. În ciuda faptului că

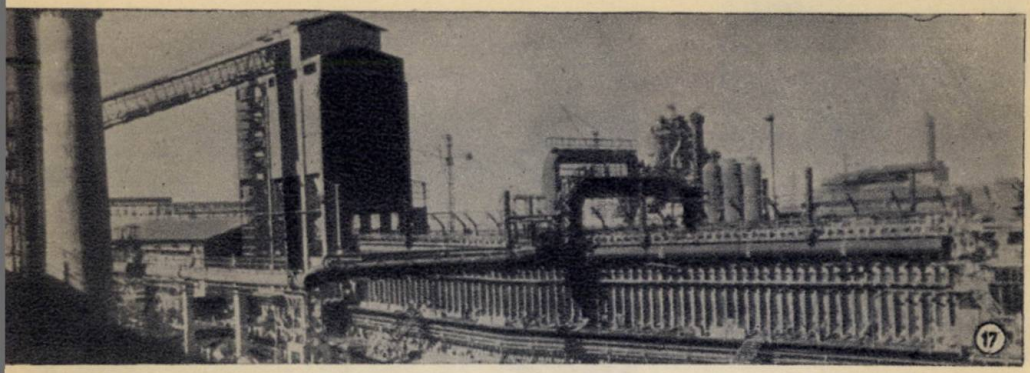

fi încheiată cu succes prin semnarea unor acorduri privind neutralitatea Laosului.

Nenumăratele lovituri de stat care au avut loc anul acesta în diverse state latino-americane vorbesc puternic despre greutăţile pe care le întîmpină Washingtonul în aducerea la putere a unor mercenari pe care să se poată bizui. Suferind nenumărate eşecuri în politica lor faţă de popoarele Americii latine, cercurile agresive americane au hotărît să-şi îndrepte principalul efort spre sugrumarea revoluţiei cubane. Cercurile agresive trebuie să ia însă aminte la lecţiile oferite de istorie. Cei ce vor încerca să cotropească pămîntul Cubei să se gîndească la soarta mercenarilor debarcaţi cu prilejul eşuatei încercări de invadare din 1961. Fotogra-

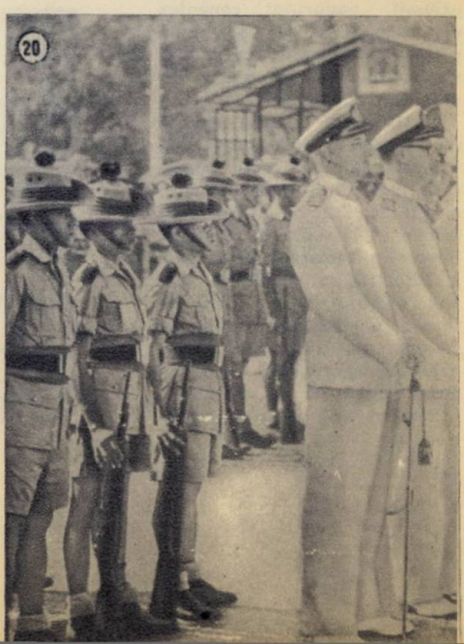

fia de mai jos (24) a fost luată în sala unde s-a desfăşurat în anul 1962 procesul public intentat mercenarilor debarcaţi. Cu toţii şi-au primit pedeapsa cuvenită.

Din păcate, nu întotdeauna pedeapsa poate fi aplicată imediat duşmanilor popoarelor, celor ce atentează la libertatea şi independenţa popoarelor care de curînd au scuturat lanţurile robiei. Priviţi o clipă imaginea acestor copii din Congo (25). Trupurile lor au devenit scheletice datorită luptei care se duce între puterile monopoliste în vederea dobîndirii controlului asupra bogăţiilor Congoului. Copiii din Congo, o ţară extrem de bogată, mor de foame pentru că foamea de dolari a monopolurilor este nemăsurată. Va veni însă o zi, cu siguranţă că ea nu se va lăsa prea mult aşteptată, cînd exploatatorii şi ucigaşii poporului congolez vor trebui să dea socoteală pentru fărădelegile lor şi cînd vor trebui să înapoieze din avuţiile jecmănite.

Copii săraci în ţară bogată nu se găsesc însă numai în Congo. Iată o fotografie sugestivă luată în Franţa (26) în oraşul St. Pol. de Leon. Micii fermieri, în semn de protest împotriva catastrofalei scăderi a preţurilor au zvîrlit pe străzile oraşului peste 1.200 de tone de anghinare (considerate ca unul din alimentele naţionale ale francezilor). Neavînd posibilitatea să le vîndă la preţuri care să le asigure exis-

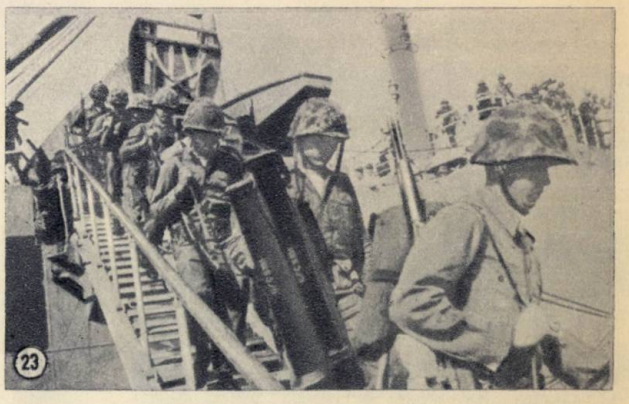

tența — din cauza politicii prețurilor promovate de autorități — micii fermieri au preferat să le arunce pe stradă întrucît copiilor lor tot nu ar fi avut ce să le dea de mîncare.

Fiindcă veni vorba despre Franța nu putem să trecem peste fotografiile impresionante care se află în fața noastră: sînt fotografii făcute cu prilejul înmormîntării victimelor manifestației antifasciste din februarie. Fotografia pe care o poartă manifestanții este a tînărului de 16 ani Daniel Ferry (27). Lupta antifascistă a maselor populare a luat o mare amploare și în Anglia. Fasciștii lui Mosley au fost alungați de populație de fiecare dată cînd au încercat să organizeze mitinguri. Huliganii fasciști au îndepărtat destul de ușor rezistența forțelor polițienești atunci cînd acestea au încercat, cu timiditate să mențină ordinea publică (28). S-au întîmplat însă și cazuri cînd poliția a arestat pe demonstranții... antifasciștii

Lupta antifascistă a constituit însă numai o parte a luptei pe care au trebuit s-o ducă oamenii muncii din Anglia în anul care a trecut. Un alt obiectiv l-a constituit avionul-spion „U-2" care a început să zboare din nou pe cerul Angliei. Acest avion (29) nu a primit însă misiunea să studieze cețurile Britaniei. Cercurile militariste au trimis aceste avioane să execute din nou misiuni de spionaj în preajma frontierelor statelor socialiste. În august și septembrie două avioane „U-2" au violat frontierele U.R.S.S. și R.P. Chineze. Opinia publică engleză cere plecarea acestor avioane deoarece se știe prea bine ce primejdii planează asupra țărilor – „gazde" ale bazelor la care staționează aceste avioane.

În Berlinul occidental, cercurile războinice au pus la cale fel de fel de acțiuni periculoase. Iată o imagine semnificativă în acest sens. Putem vedea o surpătură în caldarîmul unei străzi (30). Este vorba despre un tunel săpat de agenturile de spionaj și diversiune din Berlinul occidental în vederea trecerii spionilor și sabotorilor pe teritoriul Berlinului democrat.

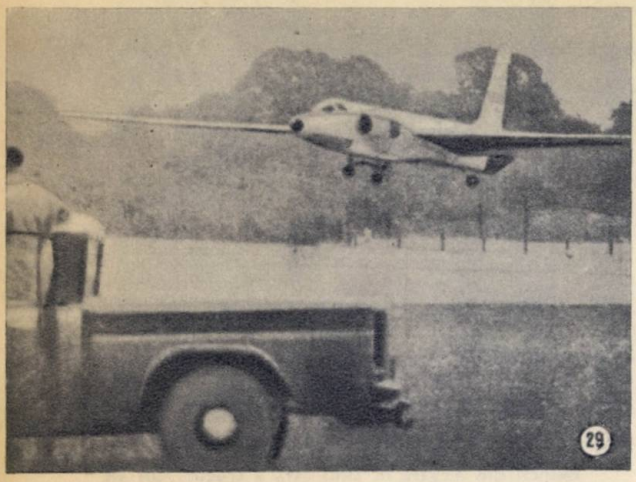

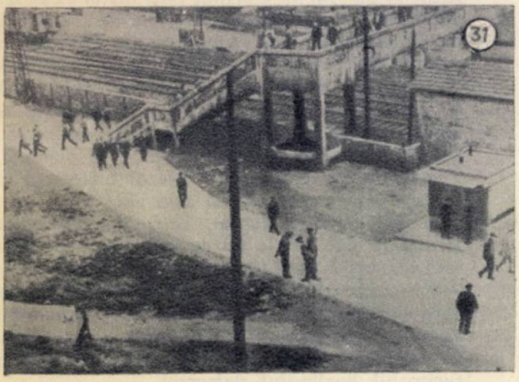

Descoperirea acestui act criminal demonstrează încăodată importanţa soluţionării problemei Berlinului occidental, a lichidării acestui focar de primejdii, a încheierii tratatului de pace german.

Anul care a trecut a mai fost marcat şi de intensificarea mişcării revendicative a oamenilor muncii din toate ţările capitaliste. Iată o fotografie (31) luată în timpul marilor mişcări greviste care au avut loc în provincia spaniolă Asturia.

Nenumărate greve au avut loc în toate ţările capitalului. O altă fotografie care ne vine în faţa ochilor a fost făcută în timpul unei demonstraţii antirasiste în statul Georgia, din S.U.A. Reverendul Samuel B. Wells (32) a condus una din aceste demonstraţii denumite „marşuri pentru integrare". Obiectivul aparatu-

lui i-a surprins în momentul în care un grup de negri, sub conducerea lui Wells, făcea o „veghe antirasistă". După cum se poate lesne înțelege, fie chiar din cele cîteva imagini reproduse, există o strînsă legătură între lupta revendicativă a oamenilor muncii de peste Ocean cu lupta pentru înlăturarea segregației rasiale, cu lupta din ce în ce mai dîrză pentru pace, pentru încetarea cursei înarmărilor.

Din peisajul american reproducem o imagine luată în timpul marilor zguduiri care au avut loc la Bursa din New York. În lumea capitalistă se spune că atunci cînd Wall-Street-ul strănută, peste Ocean lumea capătă guturai... Dat fiind relațiile care domnesc în lumea capitaliștilor s-ar putea să existe ceva adevărat în această afirmație. Fapt este că imediat după scăderile de la New York au avut loc scăderi catastrofale și la bursele din alte state capitaliste. O dovadă în plus a marasmului existent în lumea capitalului, a șubrezeniei economiilor din aceste țări. Priviți chipurile îngrozite de spaimă ale cîtorva dintre jucătorii de la Bursa din New York, chipuri surprinse de fotograful revistei „Paris Match". Imaginea lor (33) vorbește de la sine despre... sănătatea economiei americane, despre, „optimismul" cu care ei privesc viitorul!

Din teancul de fotografii adunate pe masa noastră ne privește acum un chip de femeie frumoasă (34). Era atît de frumoasă încît visul multor fete de peste Ocean era de a călca pe urmele „ei", de a face aceeași carieră ca și „ea", de a juca în filme ca și „ea". Ea nu a mai putut să suporte însă un mod de viață care a strivit-o încetul cu

încetul și și-a pus capăt zilelor. Moartea lui Marilyn Monroe a mai spulberat un mit al celor ce vroiau să acrediteze ideea că tot ce este filmat la Hollywood are contingență cu realitatea americană. Chipul îndurerat al lui Marilyn a pătruns de bună seamă în inima și mintea multor americani.

...Sînt acestea numai cîteva din sutele de fotografii pe care le-am trecut în revistă. Sînt imagini ale unor evenimente întîmplate într-un an bogat în fapte și semnificații.

EUGEN PHOEBUS

SPORT 1962

de DAN DEŞLIU

Oricît nu s-ar crede, primul eveniment al anului sportiv 1962 s-a petrecut în domeniul fotbalului. Majoritatea terenurilor din Europa dormeau sub nămeţi, cînd la 5 ianuarie, la Cairo, selecţionata R.A.U. obţine un senzaţional 1—0 cu Austria! Între timp, în patria fotbalului se joacă şah... *Botvinik* — „Mişa cel Mare" — cîştigă clasicul „turneu al celor zece", de la Hastings, cu opt victorii şi două remize.

Tot opt, dar din 14 (e vorba de... succese în etape!) realizează *Appler* (R.D.G.), învingător detaşat în „Turul Egiptului".

Februarie, este „luna-cheie" a sporturilor de iarnă: au loc nici mai mult, nici mai puţin, decît trei campionate mondiale.

Pitorescul Zakopane, găzduieşte probele de schi, masculin şi feminin. Sportiva sovietică *Alevtina Kolcina*, se impune drept principala figură, deşi pe lista medaliaţilor întîlnim nume celebre: *Sixten Jernberg* şi *Roenlund* (Suedia), *Mantyranta* (Finlanda), *Recknagel* (R.D.G.), *Kolcina* obţine trei medalii de aur (5 km., 10 km. şi ştafeta 3 × × 5 km), influenţînd decisiv clasamentul pe naţiuni, în care U.R.S.S. ocupă primul loc, înaintea Suediei. O performanţă similară, realizează compatriota sa, patinatoarea *Inga Voronina*, învingătoare în trei din cele patru probe desfăşurate — pe un ger năpraznic — în orăşelul finlandez Imatra. Prin contrast — probabil, pentru variaţie! — *Viktor Kosicikin* devine campion mondial absolut la patinaj viteză, în capitala Uniunii Sovietice, fără să cîştige nici una din probele cvadriatlonului...

La Colorado Springs (S.U.A.), are loc un simulacru de campionat mondial de hochei pe gheaţă. Reprezentativele ţărilor socialiste nu participă, în semn de protest împotriva acţiunilor samavolnice ale Departamentului de Stat, care a refuzat viza sportivilor din R.D.G. În aceste condiţii, titlul revine Suediei, neaşteptată învingătoare asupra Canadei. De remarcat că, abia cu trei săptămîni mai înainte, campionii de la Colorado cedaseră la scor, pe teren propriu, hocheiştilor sovietici.

Cea de a treia lună debutează cu un „mărţişor" de toată frumuseţea: schiorul *Peter Lasser* (R.D.G.), realizează a doua performanţă mondială din toate timpurile, la sărituri de pe trambulină: un zbor de 140,5 m.

Odată cu ghioceii, iată primul succes de răsunet al culorilor R.P.R. În turneul de la Cairo, *Ion Ţiriac* „prinde" o serie formidabilă, întrecînd, pe rînd, cîteva „rachete de aur": pe *Iovanovici* (Iugoslavia), campion mondial universitar, pe reputatul *Merlo* (Italia) şi, în semifinale , pe australianul *Neale Fraser*, unul dintre cei mai pu-

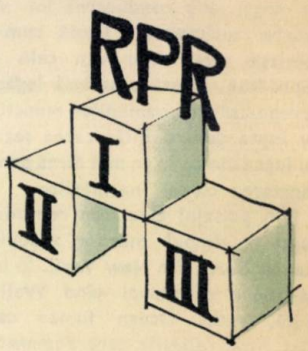

Balcaniadă

Camp. Mond. Handbal (fete)

ternici tenismeni ai lumii, învingător la Wimbledon, în 1960. În finală, „Țiri" cedează greu (2—3 după aproape trei ore de luptă), lui *Stolle*, un alt reprezentant al deținătorilor „Cupei Davis"...

În timp ce la București, baschetbalistele ne oferă satisfacția unei victorii nete asupra Franței (74—57) — lumea sportivă internațională este zguduită de vestea noii drame din boxul profesionist: La New York, la „Madison Square Garden", fostul campion mondial *Benny Kid Paret* suferă o comoție cerebrală, în a 12-a repriză a meciului cu *Emil Griffith*; transportat la spital, *Paret* se stinge, după o agonie de zece zile, fără să-și fi recăpătat cunoștința.

Palmaresul sportului românesc va consemna luna aprilie 1962, drept o veritabilă „lună record".

Începutul îl fac luptătorii de „clasice": 4—3, cu puternica reprezentativă a Suediei.

La Atena, atleții ne aduc satisfacția unui „dubleu" în Campionatele Balcanice de cros. Soții *Grecescu* au merite speciale: *Constantin*, învingător la individual, *Florica*, membră a echipei feminine, clasată pe primul loc.

Fotbaliștii de la „Petrolul" țin în șah, la Belgrad, într-un meci de trial, naționala Iugoslaviei (1—1), aproximativ aceeași care va ocupa locul IV la „Mondialele" din Chile!

Pe Coasta de Azur, călăreții noștri își inaugurează triumfala cavalcadă Nisa-Roma-Neapole, prin victoria lui *Pinciu* în „Marele Premiu al Națiunilor". Lăsînd în urmă, printre alții, celebrități ca frații *D'Inzeo* (Italia), *D'Oriolla* (Franța), *Pessoa* (Brazilia), învingătorul se afirmă drept una din figurile marcante ale echitației internaționale.

În sfîrșit, la București, pe „23 August", juniorii ne oferă unicul rezultat prestigios obținut de fotbalul românesc în ultima vreme: titlul — neoficial — de lideri ai Continentului! După o calificare dramatică, în principala serie a celei de a XV-a ediții a turneului UEFA, tinerii noștri reprezentanți întrec cu 4—1 pe cei ai Iugoslaviei în meciul final, disputat în penultima zi a acestui aprilie — record!

Presa occidentală anunță un nou eveniment șingeros: englezul *Stirling Moss*, regele „nebuniei la volan", se răstoarnă cu 200 km pe oră în circuitul Goodwood, rămînînd cîteva săptămîni între viață și moarte.

— De astă dată, m-am săturat! — îi informează el pe reporterii care-l înconjoară, la ieșirea din spital.

Prima jumătate a lui mai ne aduce o victorie, la tenis, asupra Izraelului (4—1, în „Cupa Davis") și un onorabil loc VI, prin *Gabriel Moiceanu* în „Cursa Păcii", cîștigată cu brio de *Saidhujin* și echipa U.R.S.S. Peste cîteva zile, *Moiceanu* confirmă, în mod strălucit, ieșind învingător în Paris-Rouen-Paris; cicliștii romîni cuceresc cu acest prilej pentru a doua oară consecutiv cupa „*Marcel Cachin*".

La 16 mai, la Viena, prodigiosul *Laszlo Papp*, unul din cei mai buni boxeri din cîți s-au suit vreodată pe ring, cîștigă — la 36 de ani — titlul de campion profesionist al Europei, categoria mijlocie, bătînd prin oprire pe danezul *Christensen*.

Sezonul de vară debutează printr-un neașteptat record mondial: în disputa *Oerter — Piatkowsky — Szecseny*, intervine discobolul sovietic *Trusenev*: 61, 64 m.! Ce-i drept, după trei săptămîni, *Oerter* reintră în stăpînirea „sceptrului", aruncînd exact cu 80 cm. mai mult...

În iunie la Erevan, *Igor Ter Ovanesian* stabilește un nou record al lumii, aterizînd la 8,31 m. de locul de bătaie. De remarcat că, în același concurs, el a mai avut o săritură în jurul a 8,40, anulată pentru o infimă încălcare a pragului... Cîteva zile mai tîrziu, pe stadionul din Leipzig răsună ovațiile înregistrate de *Tamara Press* (18,55 m. la greutate) și *Tatiana Scelkanova* (6,53 m. la lungime). *Scelkanova* „recidivează" la Bruxelles, în octombrie, printr-un salt de 6,62!

Nu numai atleții, ci și alți reprezentanți ai sportului sovietic sînt în vervă, în acest început de sezon. La Toledo (S.U.A.), în cadrul campionatelor mondiale de lupte, U.R.S.S. ocupă primul loc în clasamentul pe țări, la „libere" ca și la „clasice".

Pe tabla cu 64 de patrate, se remarcă victoria lui *Tigran Petrosian*, în „maratonul" de la Curaçao, pentru desemnarea ad-

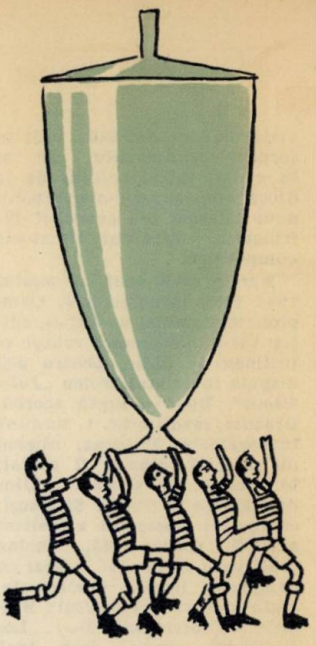

Echipa juniori R.P.R.

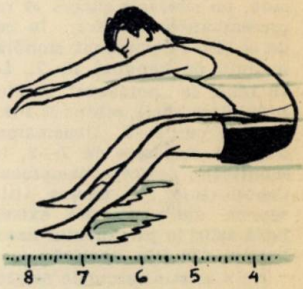

Ter Ovanesian

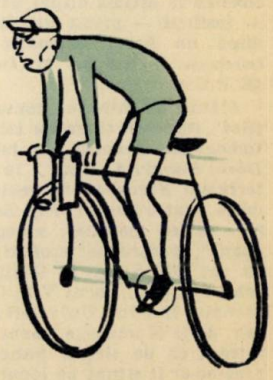

Moiceanu

versarului lui *Botvinik*. Atît în turneul candidaților, cît și în cadrul interzonalului de la Stockholm (ianuarie-martie a.c.), noul șalanger n-a cunoscut înfrîngerea — fapt unic în istoria competiției!

Marele eveniment al anului 1962 este, incontestabil, Campionatul Mondial de fotbal, ediția VII-a. Șaisprezece echipe se întîlnesc în Chile, pentru a-și disputa invidiatul trofeu „*Jules Rimet*". După o luptă acerbă, Brazilia, favorita nr. 1, termină învingătoare. Evident, nimeni nu se mira; cine-ar fi pariat, în schimb, pe șansele cehilor de-a ajunge în finală? Și totuși, echipa lui *Masopoust* a realizat această performanță, jucînd mult timp de la egal la egal cu campionii lumii. Finalmente, clasa și-a spus cuvîntul: Brazilia — Cehoslovacia 3—1. „Los Cariocas", rămîn, deci, încă patru ani, cei mai buni de pe glob.

Luna lui cuptor ne aduce, o dată cu primele valuri de caniculă, un strălucit succes al reprezentantelor noastre, în cel de al II-lea Campionat Mondial feminin de handbal în 7. La 16 iulie, în „potcoava" stadionului Republicii, echipa R.P.R. întrece cu 8—5 Danemarca, după ce dispusese cu 7—2, în semifinale, de fosta campioană Cehoslovacia. Al treilea titlu suprem, din patru cîte există, intră astfel în patrimoniul handbalului din țara noastră.

Nu s-au stins ecourile acestei victorii memorabile, și o altă sportivă din Rominia cucerește supremația mondială. La Buenos Aires, la mii de kilometri de patrie, *Olga Szabo* (înscrisă în concurs în ultima clipă) devine — însfîrșit — prima din lume, după un baraj dramatic cu *Gorohova* (U.R.S.S.) și *Iuhasz* (R.P.U.).

Alături de trofeele „consacraților", succesele tinerelor talente îmbogățesc „recolta din iulie": *Dorin Giurgiucă*, locul I la Criteriumul European de tenis de masă, pentru juniori; *Fiți Balaș*, nou record mondial, categoria „pană", pentru halterofilii sub 19 ani (357,5 kg. la triatlon); echipa R.P.R., locul V în Campionatul Mondial Universitar de șah, de la Marianske Lazne. De reținut că un singur punct în plus ne-ar fi situat pe locul IV, înaintea formației R.D.G., de care nu ne-a despărțit decît... o remiză!

Peste hotare — două evenimente importante: U.R.S.S. învinge S.U.A., la Palo Alto (173—169), în tradiționala confruntare atletică; „fenomenul" *Brumel* stabilește, cu acest prilej, un nou record: 2,26!

Jacques Anquetil, zis „Mr. Chrono", cîștigă pentru a treia oară „Turul Franței", datorită, mai ales numeroaselor etape contra cronometru, introduse în mod special de organizatori.

În august, festivalul de la Helsinki atestă, pe lîngă voința de pace a tineretului din lumea întreagă, — buna pregătire a sportivilor noștri, cîștigători ai mai multor titluri și medalii, între care 6 de aur.

Liderul șahului rominesc, *Victor Ciocîltea*, ocupă locul I în turneul de la Sofia, la egalitate de puncte cu *Pidevski*, dar cu victorie directă asupra acestuia, — în timp ce, la București, atleții și atletele gazde își iau o categorică revanșă asupra reprezentativei R.P. Bulgaria: 193—147.

Sportivii europeni se afirmă din nou peste Atlantic: *Dukla Praga* învinge, după două „manșe", formația braziliană „*Ameriga*", intrînd astfel în posesia „Cupei Americii" la fotbal, iar *Alexei Petrov* și echipa U.R.S.S. își adjudecă turul ciclist al Canadei.

Marea familie a maeștrilor emeriți ai sportului sovietic se îmbogățește cu încă două nume ilustre: este vorba de eroii Cosmosului, *Nikolaev* și *Popovici*, care au efectuat între 11 și 15 august, primul zbor cosmic în grup.

Recordmanul nostru la skeet, țintașul *Șt. Popovici*, a găsit o modalitate foarte originală de a saluta această performanță istorică: o salvă de 200 din 200, cu un punct peste recordul mondial oficial!

Pe lacul Grunau (R.D.G.) — canotoarele din R. P. Romînă cuceresc pentru prima oară un titlu european, la 4+1 — rame; la Leipzig, însă, poloiștii nu obțin decît locul cinci, supremația continentală revenind Ungariei.

Stablinski (Franța) și *Bongionni* (Italia), sînt noii campioni mondial la ciclism rutier, primul — în competiția rezervată profesioniștilor, secundul — la amatori. Dacă victoria italianului era scontată, succesul lui *Stablinski* constituie o surpriză de mari proporții. La

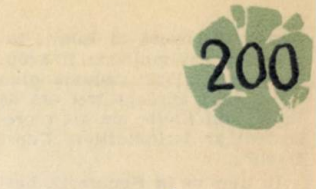

Șt. Popovici

Santos-Benfica (5-2)

Olimpiada Varna

startul probei, la Salo, s-au aliniat toate celebrităţile zilei: *Van Looy*, *Anquetil*, *Altig*, *Baldini*, *Simpson* etc. — dar fostul „valet" al vedetelor s-a hotărît să-şi cucerească independenţa prin forţa... pedalelor — ceea ce a şi reuşit, de o manieră convingătoare!

Debutul toamnei prilejuieşte două decepţii publicului vienez: după înfrîngerea *Admirei* de către feroviarii bucureşteni (3—4), el asistă la cel mai teribil eşec înregistrat vreodată de naţionala Austriei: 0—6, cu Cehoslovacia. Vice campionii mondiali au făcut un meci uluitor...

„Europenele" de atletism, de la Belgrad, aduc o recoltă derizorie culorilor noastre. În afară de titlul *Iolandei Balaş*, două medalii de argint, prin *Maria Diaconescu*, la suliţă şi *Vamoş*, la 3000 obstacole. El era cît pe-aci să producă marea surpriză a campionatelor, pierzînd accidental, în ultima turnantă, posibilitatea de a cuceri întîietatea continentală, într-o probă în care concura pentru a treia oară în viaţă.

Două knokauturi răsunătoare se înregistrează aproape concomitent, de-o parte şi de alta a oceanului Atlantic. La Chicago, *Sonny Liston* devine campion mondial la toate categoriile, tranşînd în 132 secunde rivalitatea cu *Patterson*; la Bruxelles, *S.C. Anderlecht* elimină cu 1—0 (3—3, în tur, la Madrid) din Cupa Campionilor Europeni, pe *Real Madrid*.

În lumea boxului, se remarcă victoria braziliianului *Joffre* asupra mexicanului *Joe Medel*, primul păstrînd mai departe centura „cocoşilor" profesionişti — iar la Bucureşti, victoria categorică a selecţionatei locale asupra pugiliştilor din Varşovia: 16—4.

Vrînd să-şi răscumpere, parcă, slaba comportare de la „Europene", atleţii noştri ciştigă Balcaniada, la Ankara, atît la bărbaţi, cît şi la femei.

O „revanşă" magnifică realizează *Brumel* (care a concurat cu febră, la Belgrad, obţinînd „doar"... 2,22 m!); la Moscova pe Lujniki, *Valeri Brumel* sare 2,27 — nou record mondial.

Octombrie 62 consacră definitiv, pe eşichierul internaţional, doi şahişti romîni: în cadrul Olimpiadei de la Varna, *Ciocîltea* întrece pe *Fischer* şi *Gligorici*, iar *Ghiţescu* obţine victorii la *Benko* şi *Pachman*, totalizînd al doilea procentaj dintre „secunzi": 8½, din 14 posibile.

...Moare, într-un accident, suedezul *Owe Johnson*, la două săptămîni după ce cucerise medalia de aur, la Belgrad, în cursa de 200 m...

...Se naşte, într-o clinică newyorkeză, al doilea băiat al lui *Lucy Paret*, fiu postum al nefericitului *Benny Kid*...

Dar nebunia ringului — continuă: în timp ce japonezul *Harada* bate prin k.o. pe *Kingpetch* (Tailanda) şi devine campion mondial la muscă, agenţiile occidentale anunţă două noi victime ale crimei cu mănuşi...

În sfera... balonului rotund, *Santos* face senzaţie „jucîndu-se" cu *Benfica* (5—2), la Lisabona, după ce ciştigase greu acasă (3—2) primul meci din finala Cupei Intercontinentale. *Pelé*, redivivus — marchează trei goluri; cu zece minute înainte de sfîrşit, brazilienii conduceau cu 5—0!

O victorie şi mai netă — de astă dată, pe terenul de şah — obţine noua campioană mondială *Nona Gaprindaşvili*. Ea ciştigă meciul pentru titlul suprem, cu *Bîkova*, fără nici o înfrîngere: 8 ½—2 ½. Specialiştii afirmă că avem de-aface cu un veritabil *Alehin* feminin.

Şi, iată, anul sportiv, s-a sfîrşit — deşi mai sînt multe evenimente demne de remarcat, pînă la 31 decembrie! Dar, ce să fac? Almanahul trebuie să plece la tipar şi nu mai poate aştepta nici o zi această cronică foarte întîrziată... Restul — binevoiţi să-l adăugaţi, dumneavoastră, dragi cititori!

P.S. Şi totuşi, rotativa nu s-a îndurat să pornească fără o menţiune specială, măcar în post scriptum, despre splendidul succes al rugbiştilor noştri. Pentru a doua oară în ultimii trei ani, *Penciu*, *Moraru*, *Demian* et. comp. au dispus de campionii neoficiali ai lumii:

R.P.R. — Franţa 3—0!

Peter Lasser

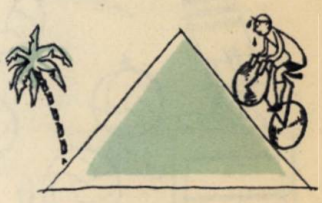

Appler

Brumel

Penciu

UMOR sportiv

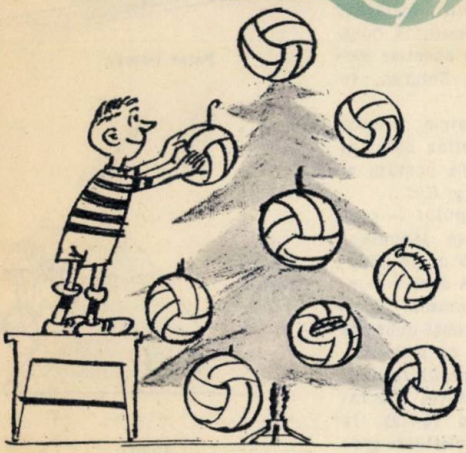

Fotbalistul își aranjează pomul de iarnă

—Cît te gîndești la mutare eu fac o ascensiune pe muntele ăsta!

Desene de GH. CHIRIAC

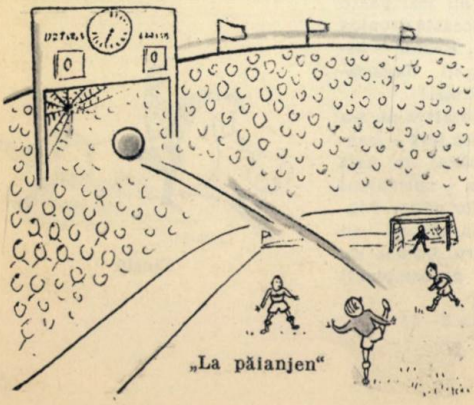

„La păianjen"

Desen de G. BADEA

SPORTUL ÎN... EVUL MEDIU

...Pe locuri, fiți gata...

—Nobili cavaleri, nu vă mai ciocniți la depășiri că mă chioriți cu scînteile.

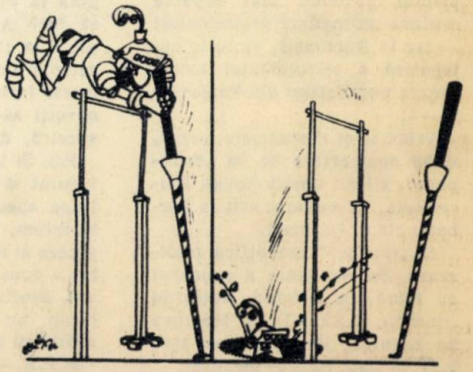

Săritura cu prăjina în evul mediu

Desene de AL. CLENCIU

ANUL ȘTIINȚIFIC

Prof. dr. VALERIU NOVACU

Membru corespondent al Academiei R.P.R.

Știința romînească se dezvoltă pe o linie mereu ascendentă. Un loc central îl ocupă activitatea oamenilor de știință din cadrul Academiei R.P.R., care, pe baza unui plan științific anual și de perspectivă, întocmit în conformitate cu Directivele Congresului al III-lea al P.M.R., aduc o însemnată contribuție la rezolvarea problemelor pe care le ridică sarcinile dezvoltării economiei naționale, și deci la desăvîrșirea construcției socialiste în țara noastră. Tocmai legătura nemijlocită cu practica, preocuparea pentru satisfacerea cerințelor imediate ale diferitelor sectoare economice ale țării, obiective aflate în centrul atenției Prezidiului Academiei R.P.R., a secțiilor științifice, a conducerii filialelor și bazelor, și institutelor noastre stau la baza progreselor înregistrate în ultima vreme în această privință. Din fiecare temă abordată se vede clar că nu există domeniu de cercetare în care preocuparea pentru lămurirea unor chestiuni teoretice ce se pun în știința modernă să nu fie legată și de cea pentru aplicațiile practice.

ÎN SECTORUL MATEMATIC, de pildă, au fost continuate cu succes lucrările asupra studiului topologic al funcțiilor analitice, ecuațiilor derivate parțiale, teoriei derivatelor areolare etc., tradiționale în școala romînească de matematică. Totodată, în ultima vreme mai ales, s-au făcut pași însemnați în ceea ce privește aplicarea în industrie a cercetării teoretice de statistică matematică și calculul numeric — îndeosebi în controlul calității, optimizarea economică a unor fluxuri tehnologice, programarea liniară etc. care conduc la importante aplicații în diferite sectoare ale economiei naționale.

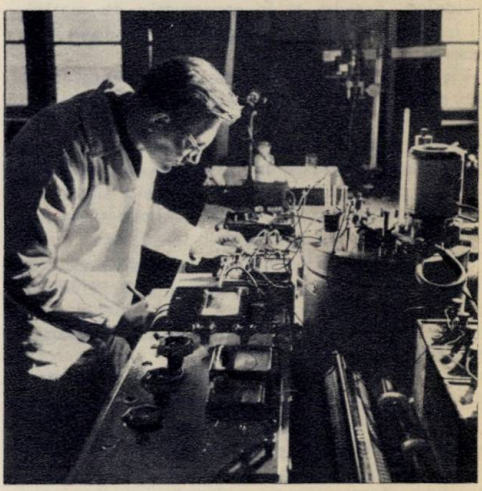

Laboratorul de chimie-fizică al Academiei R.P.R. Se studiază rezistența oțelurilor inoxidabile la eroziune în medii acide.

ÎN DOMENIUL FIZICII s-au continuat și extins cercetările în domeniul opticii, în aplicarea pe scară largă a analizei spectrale în industrie și în fizica teoretică. O mare dezvoltare au căpătat cercetările de fizică atomică și nucleară, întreprinzîndu-se numeroase studii legate de fizica reactorilor, razele cosmice și altele.

O atenție deosebită s-a acordat metodelor noi și variate de utilizare a izotopilor radioactivi în economie. În acest fel s-a adus o contribuție eficientă la îmbunătățirea proceselor tehnologice de producție la întreprinderea de carotaj și perforări Ploiești, la combinatele siderurgice din Reșița și Hunedoara, la uzinele „23 August" București etc.

Un alt capitol al fizicii ce capătă la noi o dezvoltare accentuată este cel al fizicii corpului solid și îndeosebi al semiconductorilor, care au largă aplicabilitate în automatizarea diverselor procese tehnologice industriale, precum și în numeroase domenii ale științei și tehnicii. Institutul de Fizică din București a predat producției metoda de fabricație a unor termistori, fotodiode și fotorezistențe.

În sprijinul sporirii productivității muncii și al creșterii calității produselor, sînt de mare însemnătate și studiile efectuate de alte institute ale Academiei R.P.R. din București, Iași și Cluj. Putem cita, spre exemplu, cercetările din domeniul chimiei fizice, chimiei organice și micromoleculare care au dus la numeroase rezultate pozitive. Între acestea, se numără cele privind chimia hidrocarburilor și mai ales sinteza polietilenei, cercetările în legătură cu topiturile ionice, metode noi de separare a metalelor rare, fabricarea unor cauciucuri poliuretanice etc.

ÎN ȘTIINȚELE TEHNICE s-au abordat în principal cercetări în domeniul energeticei, mecanicii fluidelor, precum și în construcția de mașini. Și în aceste sectoare s-au obținut rezultate interesante.

Menționăm în special rezultatele cercetărilor teoretice privind aerodinamica vitezelor mari, lubrificația lagărelor, stabilitatea sistemelor electroenergetice neliniare, precum și o serie de cercetări aplicate în producție ca: compresoarele cu jet, aparatele de ardere a ligniților, cazanele Vuia tip I.E., rodajul chimic al motoarelor, sudarea șinelor de cale ferată etc.

Multiple aplicații imediate au studiile pe care le desfășoară GEOLOGII ȘI GEOFIZICIENII. Ei au pus în evidență prezența unor metale valoroase, deosebit de importante pentru economia noastră.

Succese de seamă s-au obținut și ÎN MEDICINĂ. Pe lîngă contribuția la cercetările fundamentale, cercetătorii în domeniul medicinei au abordat numeroase teme a căror rezolvare contribuie la ridicarea nivelului de ocrotire a sănătății. Au fost aduse, spre exemplu, dovezi ale determinării virotice în infarctul de miocard și vascularitate, s-a ajuns la o nouă concepție, cu consecințe practice terapeutice, asupra bolii reumatismale, s-a elaborat un nou procedeu de radioterapie a tumorilor hipofizei. S-au efectuat studii asupra organizării fiziologice a procesului de muncă.

Cercetarea științifică în DOMENIUL ȘTIINȚELOR SOCIALE s-a dezvoltat considerabil în ultimul timp și a fost tot mai puternic orientată spre problemele principale ale construirii bazei tehnico-materiale a socialismului și a consolidării suprastructurii noi, socialiste. Astfel, pe baza sarcinilor trasate de cel de-al III-lea Congres al P.M.R. și cu sprijinul permanent acordat de Partid, s-au elaborat primele patru volume din Istoria Romîniei — lucrare colectivă de mari proporții — care sintetizează de pe pozițiile marxism-le-

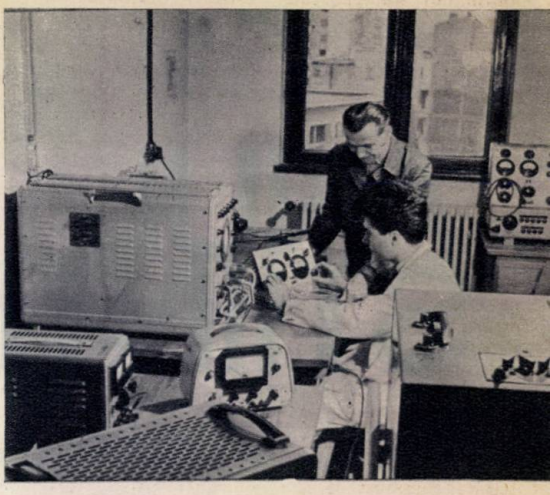

În laboratorul de electronică al Institutului de fizică al Academiei R.P.R.

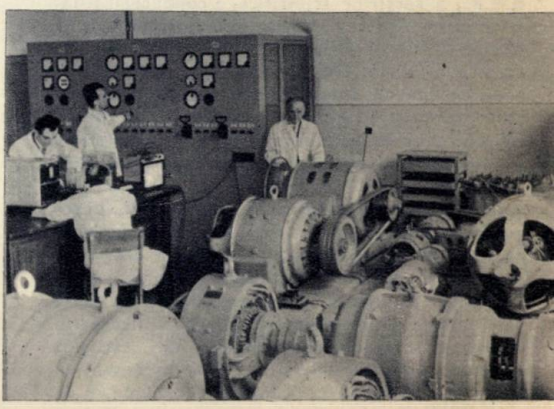

Aspect din laboratorul de mașini electrice al Institutului de energetică al Academiei R.P.R.

ninismului numeroasele realizări obținute în domeniul istoriei și istoriografiei din patria noastră.

Succese de seamă s-au înregistrat și în ceea ce privește apariția în perspectivă apropiată a unor lucrări fundamentale, cum sînt: Istoria gîndirii filozofice și social-politice din Romînia, Istoria economiei naționale (vol. I și II), Istoria literaturii romîne (vol. I), Istoria teatrului romînesc etc.

Succesele înregistrate în ultimii ani de oamenii noștri de știință — apreciate unanim pe plan intern — au început să fie cunoscute din ce în ce mai bine și peste hotare, iar contribuția științei romînești la progresul științei universale, este apreciată și nu odată elogiată.

Lucrările savanților romîni devin cunoscute în alte țări cu prilejul manifestărilor științifice internaționale, prin schimburile tot mai frecvente de publicații cu străinătatea. Numai în anul 1961, circa 145 delegați au prezentat realizările științei romînești la 82 reuniuni științifice internaționale din diferite țări. Ca o apreciere a contribuției ce o aduce știința noastră pe plan internațional, o serie de savanți romîni au fost aleși în organizații științifice internaționale. De pildă acad. St. S. Nicolau a fost ales membru al Academiei de medicină a U.R.S.S.; acad. Gr. Benetato — membru al Academiei Internaționale de Astrofizică; acad. E. Carafoli — membru al Academiei Internaționale de Astronautică, acad. S. Țițeica — director adjunct al Institutului unificat de cercetări nucleare de la Dubna (U.R.S.S.), acad. Daicovici membru al Academiei Austriece, prof. R. Răduleț, vicepreședinte al Comisiei electrotehnice internaționale etc.

S-au repurtat succese și printr-o serie de lucrări ale unor savanți romîni ce au fost editate în țară, ca de exemplu „Studii de logică" de acad. Ath. Joja, președintele Academiei R.P.R., „Lingvistica Romanică" a acad. Iorgu Iordan etc. Alte lucrări au fost traduse în străinătate, bucurîndu-se de asemenea de o înaltă apreciere. În Editura Universității „Stanford" din California s-a tipărit de pildă traducerea lucrării „Hidromecanica lubrificației" de ing. N. Tipei; în Editura „Springer" din R.F. Germană apare cartea tinerilor noștri matematicieni A. Cornea și C.Constantinescu privind teoria frontierei ideale a suprafețelor riemaniene, Editura „Pergamm Press" din Anglia va publica lucrarea „Mișcări conice de ordin superior aplicate la aripi" de acad. Elie Carafoli; la Moscova este în curs de apariție traducerea tratatului de chimie organică al acad. C.D. Nenițescu.

Sînt numai cîteva din rezultatele dobîndite de savanții, oamenii de știință, cercetătorii tineri care lucrează la Academia R.P.R., care și-au conjugat eforturile pentru înflorirea țării, a statului democrat-popular care le-a creat toate condițiile necesare pentru a-și pune priceperea și talentul în slujba unor țeluri nobile.

ȘTIAȚI CĂ?

● *Cea mai veche mențiune privitoare la cultura cînepii se găsește într-o lucrare chineză de acum 4.200 de ani scrisă de Shen Nung, unde se dau indicații și de folosire a acestei plante la confecționarea pînzeturilor?*

● *Podul de piatră construit de romani la Turnu Severin avea 20 de picioare și că atunci cînd a fost gata, în anul 104, s-au bătut mai multe medalii în cinstea constructorilor? La capul podului se afla un castel de pază cu 15 turnuri de apărare — o adevărată fortăreață.*

● *Pînă în 1883, cînd s-au făcut primele lucrări de canalizare a Bucureștiului și s-a regularizat cursul Dîmboviței, inundațiile provocate de apele acestui rîu mai ales în cartierele Vitan și Izvor erau catastrofale? În aceste cazuri bucureștenii, pentru a trece de pe un mal pe celălalt, foloseau bărcile.*

● *Cele mai mari băi din Dacia, în timpul ocupației romane, se găseau la Alba Iulia? La muzeul regional din această localitate se păstrează macheta acestor băi romane.*

● *La Cluj s-a amenajat un parc etnografic în apropierea orașului, la Hoia? Pe un teren de 75 de hectare sînt așezate construcții sătești care oglindesc modul de viață din trecut și de azi al poporului nostru și ocupațiile lui.*

UMOR

Desen de HORIA ŞTEFĂNESCU

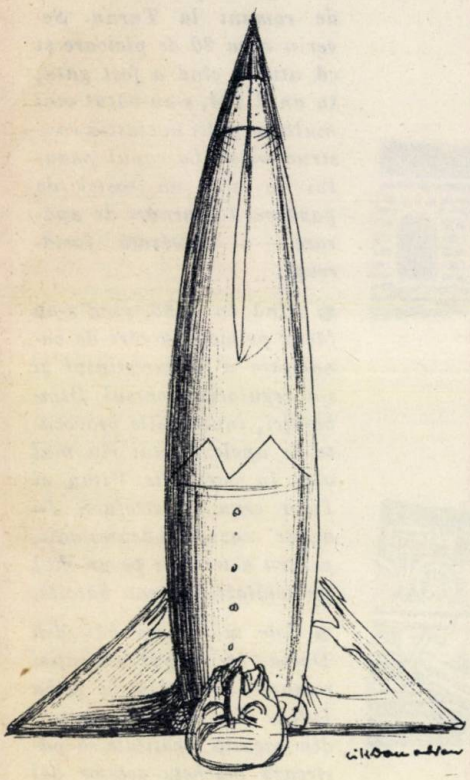

Poziţia intransigentă a d-lui Adenauer.
Desen de Cik DAMADIAN

UMOR

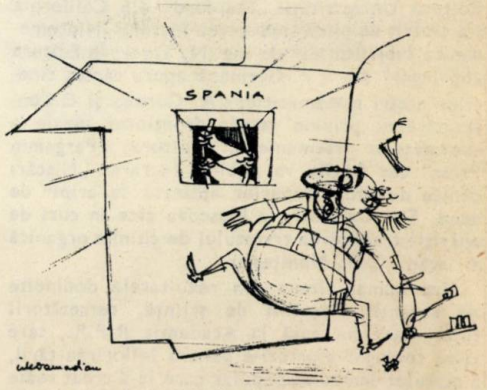

Harta politică
Desen de Cik DAMADIAN

umor

COOPERATIVA
„Intrecerea"
SEDIUL CENTRAL STR. 30 DECEMBRIE, 62

TELEFON
13·87·76 și 15·37·79

Confecționează prin unitățile sale:

— **Bluze sport bărbătești din orice material**
— **Șepci pentru uniforme școlare; șepci pentru bărbați și copii.**
— **Bascuri tricotate, berete pentru femei**
— **Pălării pentru femei și bărbați**
— **Corsete și sutiene**
— **Balonseide, canadiene, windiake**
— **Paltoane pentru femei**
— **Articole pentru noi născuți**
— **Flori artificiale**
— **Pălării de pai pentru plaje și stradă în modele originale diferite culori.**
— **De asemenea se mai execută articole de ceaprazărie (drapele — fanioane — insigne — matricole școlare etc.) precum și tot felul de broderii din fir și mătase**

Se repară și se confecționează umbrele orice model
Se curăță, se vopsesc și se calcă pălării bărbătești.
Se confecționează și se întorc cravate.
Vizitați cu încredere unitățile coperativei „Întrecerea" București.

INDUSTRIA DE MEZELURI ȘI CONSERVE DE CARNE ★ SIBIU

PREFERAȚI PRODUSELE DE CALITATE

Preparate și conserve de carne ale I.M.C.C. SIBIU

ce știm despre monumentele

Omul, în lupta sa pentru agonisirea mijloacelor de trai a provocat de-a lungul veacurilor mari modificări ale înfățișării și componenței naturii. Pe această cale, odată cu îmbunătățirea condițiilor naturale ale existenței sale, s-au produs uneori și degradări, distrugeri ale naturii. De pildă, prin vînătoare nestăvilită au fost stîrpite de pe întinsul țării noastre bourul, zimbrul, tarpanul (strămoșul calului), antilopa Saiga, castorul sau brebul și alte animale prețioase.

Pe tot cuprinsul patriei noastre se construiesc astăzi noi uzine, fabrici, locuințe, se dezvoltă agricultura. Toate acestea modifică profund natura înconjurătoare. Noile așezări se instalează cu grijă ca natura să fie înfrumusețată și îmbogățită, așa cum s-a avut în vedere la crearea marelui lac de acumulare de la Bicaz.

Pe lîngă Academia R.P.R. funcționează Comisia Monumentelor Naturii, care are în grija sa ocrotirea naturii, veghind ca mărețele opere ale naturii, care sînt podoabe de preț ale țării noastre. să nu se degradeze sau distrugă.

Sînt ocrotite animale și plante rare, indiferent de locul unde sălășluiesc, care sînt amenințate să dispară. Dintre plantele ocrotite citățm: floarea de colț sau siminicul, podoabă a stîncilor calcare alpine, papucul doamnei, o frumoasă orhidee de pădure cu o floare mare în formă de papuc, bujorul romînesc cu flori roșii ca sîngele formînd întinse covoare în dumbrăvile dinspre stepe, laleaua pestriță, plantă rară din regiunea Suceava, ghințaura galbenă, plantă alpină medicinală, tisa, arbore rar cu lemn tare și valoros etc. Tot ca monumente sînt considerați unii arbori de importanță istorică cum este stejarul de la monumentul lui Horia din Țebea sau arbori de dimensiuni mari ca plopul de la Răfăilă — regiunea Iași, stejarul din Blaj și cel din Tupilați — regiunea Bacău etc.

Ocrotirea animalelor se face atît pe temeiul legii de ocrotire a naturii cît și al legilor de ocrotire a vînatului și peștilor din apele de munte. Sînt ocrotite capra neagră din crestele înalte alpine, ursul, vulturul cu barbă, vulturii pleșuvi, pajura, cosoșul de mesteacăn dropia, pelicanii, stîrcul alb, lopătarul, călifarii, lebăda și altele.

Se mai ocrotesc anumite teritorii cu suprafețe mari zise parcuri naționale sau cu suprafețe relativ reduse numite rezervații, în care se află monumente ale naturii excepționale cum sînt stînci falnice, chei de rîuri, peșteri, fosile rare, lacuri glaciare sau vulcanice și tovărășii de plante și animale de importanță științifică deosebită. Parcurile și rezervațiile sînt adevărate muzee naturale, care oferă vizitatorilor un colț al naturii virgine, unde obiectivul ocrotit se află în armonie cu natura înconjurătoare și este ferit de pericolul dispariției.

Poiana cu narcise Dumbrava Vadului.

Cele mai de seamă rezervații sînt: Parcul Național din Retezat în suprafață de cca 10.000 hectare, care cuprinde numeroase căldări glaciare, iezere, piscuri alpine și floră și faună rar întîlnite. Aci vegetează la limita alpină a pădurii zîmbrul, un arbore care înfruntă semeț vînturile și gerul din etajul subalpin. În acest parc se află cel mai bogat efectiv de capre negre: — de peste 1000 de capete, — din munții noștri. Vegetația prezintă numeroase specii rare, deși multe sînt reprezentate numai în acest masiv muntos. Tot cu caracter de parcuri sînt marile vegetații din Domogled (Băile Herculane), Bucegi, Ceahlău, Piatra Craiului, lacul Gîlcescu (Munții Parîng), lacul Bîlea (munții Făgăraș), turbăriile de la Poiana Stampei (reg. Suceava, etc. în interiorul cărora vegetează o bogată floră și își găsesc refugii animale ocrotite. Aci se mai întîlnesc

Egreta albă.

urmele unor impresionante fenomene geologice ca lacuri glaciare, cheile Horoabei (Bucegi), stîncile de la Toaca şi Palița cu Crini (Ceahlău), stîncile în formă de ciuperci de pe Muntele Babele (Bucegi) precum şi aspecte rare de vegetație etc. Cercetările botaniştilor au stabilit că Domogled-ul are cel mai bogat inventar de speci de plante dintre munții Europei, către vîrfu său se află o renumită pădure de alun turcesc, un arbore falnic.

Impresionant este codrul Slătioarei de sub muntele Rarău (regiunea Suceava), în care se păstrează molizi şi brazi giganți cu înălțimi pînă la 55 m.

O rezervație deosebit de interesantă este pădurea Letea din Delta Dunării, care are o vegetație asemănătoare pădurilor galerii ale fluviilor tropicale. Recent s-au delimitat rezervații în suprafață de peste 20.000 ha între brațele Dunării pentru ocrotirea păsărilor, care viețuiesc sau se află în trecere prin Deltă.

În apropierea Capitalei a fost înființată rezervația Snagov în suprafață de aproape 1000 ha. care cuprinde un complex păduros şi lacul cu numeroase plante şi animale de importanță ştiințifică. Aci se găseşte un renumit pîlc de fagi, care este o mare raritate la cîmpie, iar în lac s-a aclimatizat de dată recentă Lotusul.

Lacul cu ape termale ale pîrîului Peţea de la Băile 1 Mai de lîngă Oradea este refugiu al plantei Lotus sau drețele care s-a menținut aci din epoca terțiară alături de melcul acuatic, cînd pe teritoriul nostru se afla o vegetație tropicală.

Ca fenomene geologice impresionante sînt ocrotite Cheile Bicazului, Cheile Turzii şi stîncile de la Cetățile Ponorului (raion Beiuş), care constituie centre importante de turism şi a căror vegetație unică trebuie apărată.

Dunele de nisip de la Hanul Conachi (reg. Galați) şi Agigea (litoral) au fost declarate rezervații pentru a se ocroti plantele şi animalele rare de aici.

Parcurile naționale şi rezervațiile nu sînt numai simple muzee de curiozități importante din punct de vedere ştiințific, ele pot fi folosite

Floare de colț sau siminic.

ca locuri de aclimatizare de noi plante şi animale de importanță economică. Astfel, în multe rezervații s-a reuşit să se introducă cerbul lopătar şi se încearcă reintroducerea zîmbrului în munții Retezat. În deltă se pot aclimatiza specii de Bambus.

Rețeaua de rezervație permite să se cerceteze aspecte ale naturii nealterate prin intervenția omului, să se întreprindă variate experiențe de aclimatizare de plante şi animale din alte teritorii ale globului constituind totodată locuri de refugii şi înmulțire a animalelor ocrotite. Oamenii muncii găsesc aci, totodată, odihnă şi recreație descoperind marea varietate a bogăției naturii patriei noastre.

Prof. CONST. C. GEORGESCU
Membru corespondent al Academiei R.P.R.

naturii din patria noastră

1963 PE ECRANE

Multe şi plăcute surprize rezervă cinefililor anul care începe. Hotărît lucru, va fi un an bogat în ceeace priveşte recolta... cinematografică, atît cea internă cît şi de peste hotare.

Studioul „Bucureşti" ne promite lunar cîte o premieră artistică, în rîndul cărora se vor număra cele două mari filme inspirate de lupta poporului pentru libertate şi dreptate socială — „*Tudor*" şi „*Lupeni*" — cel dintîi dedicat evenimentelor revoluţionare ale anului 1821 iar cel de-al doilea luptelor eroice ale minerilor din 1929, conduse de către Partidul Comunist din Romînia.

Un număr de circa 165 de filme din producţia ţărilor socialiste şi a altor ţări vor rula în premieră pe ecrane.

Printre filmele sovietice care au trezit un mare interes în Uniunea Sovietică în 1962 este şi „*Omul merge după soare*" de M. Kalik care va rula pe ecranele noastre în 1963.

Dintre filmele celorlalte cinematografii socialiste amintim „*Baronul de Crac*", originală ecranizare a celebrelor aventuri hazlii ale mincinosului Baron de Münchhausen, realizată într-o versiune proprie de Karel Zeman, în studiourile cehoslovace. Acest film a fost distins cu premiul „*Pînza de argint*" la Festivalul Internaţional al Filmului de la Locarno (1962).

Mari creaţii ale cineaştilor de seamă din Occident vor fi prezentate pe ecrane. Iată cîteva dintre ele: „*Viridiana*" în regia lui Luis Bunuel (Palme d'or la Cannes 1961), „*Tarcul*" de Armand Gatti (premiat la Moscova, 1959), „*Era noapte la Roma*" în regia lui Roberto Rosselini, avînd printre interpreţii principali pe Serghei Bondarciuk. Două ecranizări importante: „*Comediantul*", o producţie a studiourilor engleze după piesa dramaturgului Osborne cu Laurence Olivier în rolul titular şi „*Călătorie în centrul pămîntului*" ecranizare în culori pentru ecran lat a studiourilor americane, după romanul cu acelaş titlu de Jules Verne.

Un mare număr de scurt şi lung metraje documentare vor însoţi filmele artistice anunţate. Încă în primele zile ale noului an vom putea urmări pe ecrane un documentar sovietic de lung metraj despre uimitorul zbor cosmic în grup al lui Nikolaev şi Popovici. „*Priviţi acest oraş*" se intitulează un documentar realizat de studiourile „Defa" despre Berlinul Occidental şi provocările organizate aici de către revanşarzii vest-germani. Cîteva scurt-metraje produse în studiourile franceze, printre care şi unul prezentat cu prilejul „Zilelor filmului francez" vor rula pe ecrane: „*Alumorfoza*" (o fantezie cu beţe de chibrit)

În sfîrşit, pe amatorii de reluări îi putem anunţa de pe acum despre reluarea filmelor „*Hamlet*" şi „*Marile speranţe*".

Jana Brejchova în „Baronul de Crac"

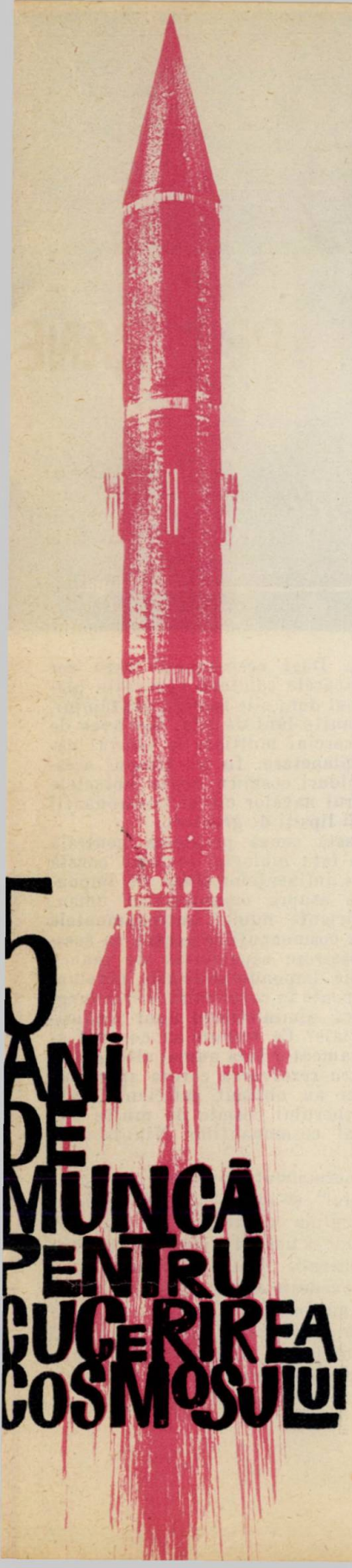

De cinci ani de la lansarea în U.R.S.S. a primului satelit artificial al Pămîntului, omenirea urmăreşte cu înfrigurare etapele întreprinse de oamenii de ştiinţă pentru împlinirea visului de milenii al tuturor generaţiilor — zborul omului în spaţiul cosmic, spre celelalte corpuri cereşti. După ce în anii de început ai glorioasei epoci a cuceririi Cosmosului, Uniunea Sovietică a înscris pe steagul marilor realizări ale raţiunii umane victorii fără seamăn, în anul 1962, talentaţii constructori ai comunismului au declanşat o grandioasă ofensivă pentru pregătirea unor noi realizări cosmonautice. Succesele obţinute de specialiştii sovietici în acest an au o importanţă considerabilă pentru dezvoltarea cosmonauticii.

Aproape că este încă imposibil să se întrevadă toate implicaţiile zborului cosmic în grup întreprins de cosmonauţii sovietici Nikolaev şi Popovici, timp de multe zile şi nopţi în luna august a anului 1962.

„GĂRILE COSMICE" ŞI ZBORUL INTERPLANETAR

După înfăptuirea acestui formidabil „raid cosmic", a început tot mai mult să se vorbească despre apropiata călătorie a omului spre Lună, Marte, Venus. Dacă acum cinci ani călătoriile interplanetare constituiau încă subiectul preferat al romanelor ştiinţifico-fantastice, astăzi această problemă este discutată concret în cabinetele oamenilor de ştiinţă, laboratoare, institute de cercetări, pe cosmodromuri etc. Acest salt uluitor al raţiunii umane de la fantezie la realitatea concretă este o consecinţă firească a ritmului extrem de rapid în care specialiştii sovietici au rezolvat pas cu pas problemele fundamentale ale zborului interplanetar.

Să luăm de pildă ideea construirii „gărilor cosmice". Încă la începutul acestui secol K. Ţiolkovski a analizat posibilitatea realizării unor construcţii gigantice în Cosmos. Întrucît chiar cea mai puternică rachetă poate plasa pe orbită numai o încărcătură limitată, Ţiolkovski a analizat posibilitatea transportării acestor „staţii cosmice" pe bucăţi, cu ajutorul mai multor rachete. Elementele componente ale „staţiei cosmice" trebuie să fie plasate pe aceeaşi orbită, la mică distanţă unele de altele. Apoi executînd aşa numitele „manevre de întîlnire", acestea sînt grupate la un loc, iar „monteurii cosmici" efectuiază asamblarea staţiei.

Una din operaţiile extrem de complicate care condiţionează înfăptuirea acestui ingenios şi îndrăzneţ proiect se încadrează în realizările cosmonautice ale anului 1962. Navele „Vostok-3" şi „Vostok-4" au fost plasate practic pe aceeaşi orbită, la mică distanţă una de alta. Aşa dar, peste nu prea mult timp, vom putea asista la crearea în spaţiul cosmic a unor adevărate aşezări omeneşti.

Domeniul de folosire al acestor gări cosmice este practic nelimitat. Specialiştii studiază continuu noi şi noi utilizări ale gărilor cosmice. Iată numai cîteva din ele: laborator de cercetare ştiinţifică (astronomie, astrofizică, geofizică, biologie), staţie de coordonarea zborurilor navelor interplanetare, staţie de alimentare cu combustibil a acestor nave de „cursă lungă", staţie pentru retransmiterea emisiunilor de radioteleviziune în scopul realizării unui sistem mondial de telecomunicaţii, staţie de observare meteorologică etc. Şi probabil că nu este prea departe timpul cînd aceste mici oraşe

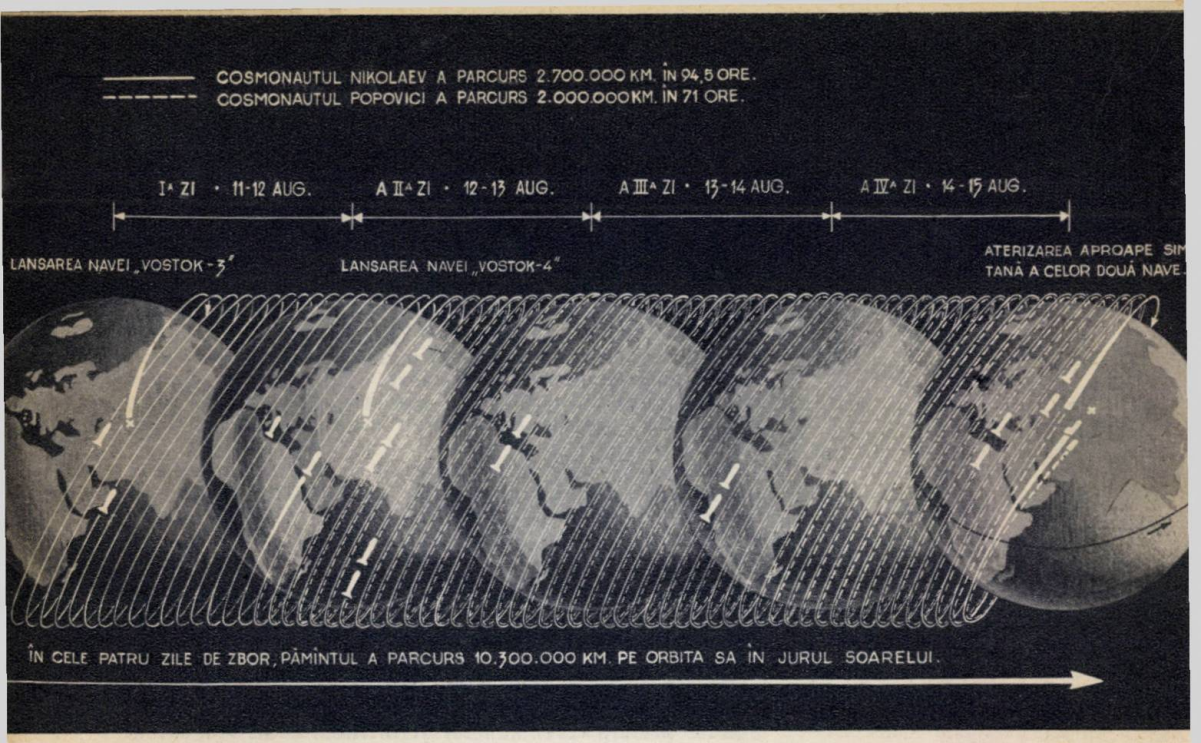

cosmice vor constitui locul preferat de odihnă pentru vilegiaturişti.

Dar realizarea zborului în grup a navelor „Vostok-3" şi „Vostok-4" are o implicaţie şi mai apropiată. Să ne gîndim la problema zborului omului spre Lună. Nava cosmică plasată pe traiectoria Pămînt-Lună, trebuie să dispună de o cantitate enormă de combustibil. Este vorba de combustibilul necesar aselenizării, apoi decolării de pe Lună şi însfîrşit de combustibilul necesar revenirii la suprafaţa Pămîntului. Calculele au arătat că pentru plasarea pe orbită a unei asemenea nave ar fi necesară o rachetă purtătoare care să cîntărească la lansare multe mii de tone!

Constituie oare această dificultate o piedică de neînvins pentru realizarea în viitorul apropiat a zborului interplanetar? Desigur că nu. Posibilitatea „întîlnirii" în Cosmos, demonstrată cu prilejul zborului în grup al cosmonauţilor Nikolaev şi Popovici, oferă o soluţie mult mai simplă. Iată una din aceste soluţii: nava interplanetară şi rezervoarele de combustibil sînt plasate separat pe o orbită de satelit efectuînd împreună un zbor în grup; apoi, utilizînd manevra de întîlnire, de corpul navei sînt cuplate rezervoarele necesare zborului spre Lună, Marte sau Venus şi înapoi.

DIN NOU... IMPONDERABILITATEA

O atenţie deosebită se acordă studierii comportării omului şi menţinerii capacităţii sale de muncă în condiţiile zborului cosmic. Doar cosmonauţii care vor efectua viitoarele călătorii spre alte planete, care pot dura zile întregi, săptămîni, sau chiar multe luni de zile, vor avea de îndeplinit sarcini multiple la bordul navelor interplanetare. În tot timpul acestor lungi raiduri cosmice, toate obiectele din interiorul navelor cît şi cosmonauţii înşişi vor fi lipsiţi de greutate.

Din această cauză problema centrală care stă în faţa biologiei cosmice constă în studierea influenţelor stării de imponderabilitate asupra organismului uman.

Sînt suficiente numai antrenamentele speciale ale cosmonauţilor pentru ca aceştia să-şi păstreze capacitatea de muncă în condiţiile imponderabilităţii îndelungate? Sau, poate în cazul călătoriilor lungi este necesară administrarea unor medicamente speciale? Ce trebuie să conţină aceste medicamente? Iată numai cîteva probleme pentru rezolvarea cărora specialiştii sovietici au obţinut suficiente date cu ocazia zborului cosmic de multe zile şi nopţi, al cosmonauţilor Nikolaev şi Popovici.

Cei doi cosmonauţi sovietici, „milionarii Cosmosului", şi-au păstrat în tot timpul zborului deplina capacitate de muncă. Ei au efectuat la bordul minunatelor nave „Vostok", operaţii dintre cele mai complexe. Se dovedeşte astfel eficacitatea metodelor de antrenament aplicate de şcoala sovietică, precum şi înaltele calităţi fizice şi morale ale cosmonauţilor sovietici. Desigur, nu peste multă vreme că-

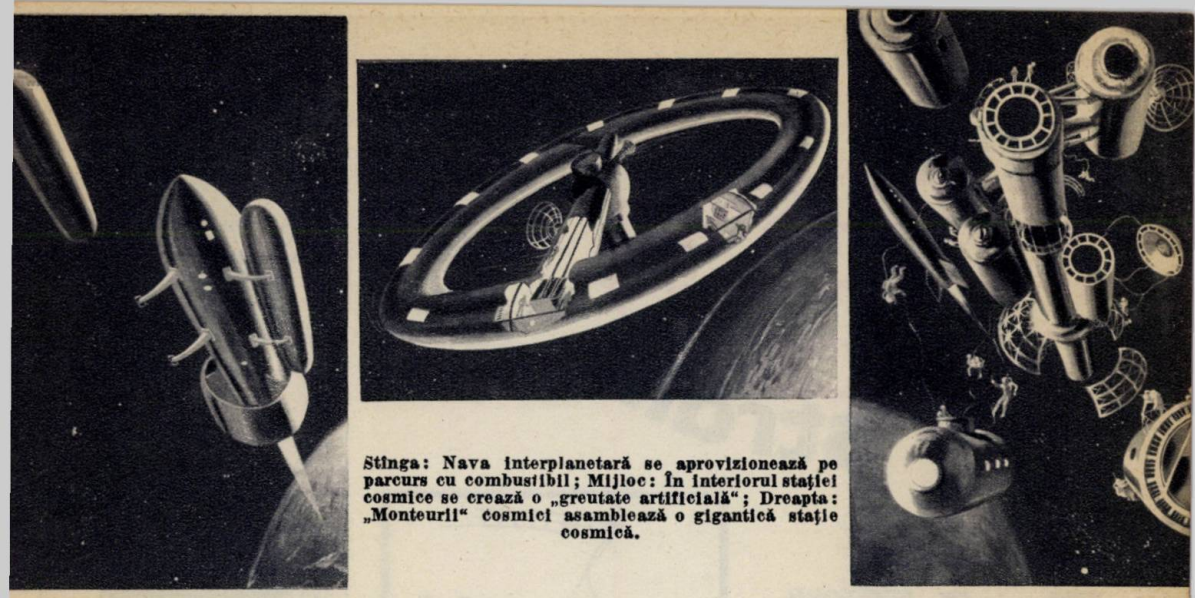

Stînga: Nava interplanetară se aprovizionează pe parcurs cu combustibil; Mijloc: În interiorul stației cosmice se crează o „greutate artificială"; Dreapta: „Monteurii" cosmici asamblează o gigantică stație cosmică.

lătoriile cosmice vor putea fi efectuate nu numai de oamenii cu o pregătire specială, ci și de oameni de diverse profesiuni.

Specialiștii au elaborat deja proiecte pentru crearea unei „greutăți" artificiale la bordul navelor cosmice. Aceste proiecte se bazează pe acțiunea forței centrifuge. Rotind nava cu o anumită viteză în jurul axului său, toate corpurile din interior sînt împinse de forța centrifugă către exterior, creindu-se astfel o stare similară acțiunii forței de greutate.

De mare importanță pentru știință în general și pentru dezvoltarea zborurilor cosmice în special, sînt cercetările multiple și variate efectuate de specialiștii sovietici în anul 1962 cu ocazia lansării sateliților din seria „Cosmos".

Ca și în ceilalți ani ai erei cosmice, specialiștii sovietici au dovedit din nou, prin realizările lor, superioritatea indiscutabilă a științei și tehnicii sovietice.

Conf. univ. MIHAI M. NIȚĂ

ARFO

FOTOGRAFI
PROFESIONIȘTI ȘI AMATORI !
Folosiți hîrtia fotografică ARFO

ARFO produs al combinatului chimic Tîrnăveni se livrează în sortimente variate între care:

Arfo

— hîrtie albă lucioasă
— carton filigran
— hîrtie și carton mat și semimat

Aceste sortimente se găsesc în trei gradații: moale, normal și contrast.
De vînzare la toate magazinele de specialitate.

umor străin

DIN EXPERIENȚĂ

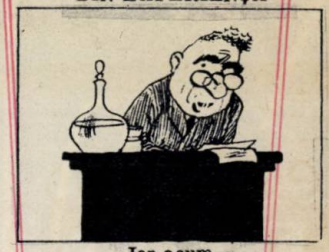

Iar acum...

... o să trecem...

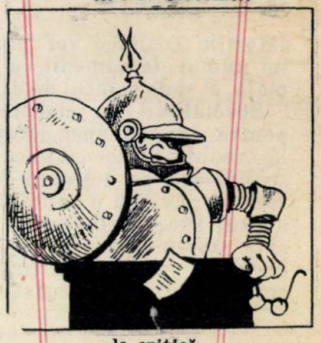

... la critică

Desen de A. TVETKOV

— Talia este 44...
(Berliner Illustrierte)

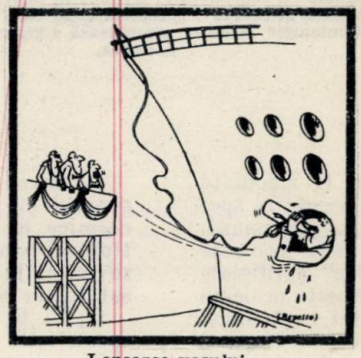

Lansarea vasului...
(Vie Nuove)

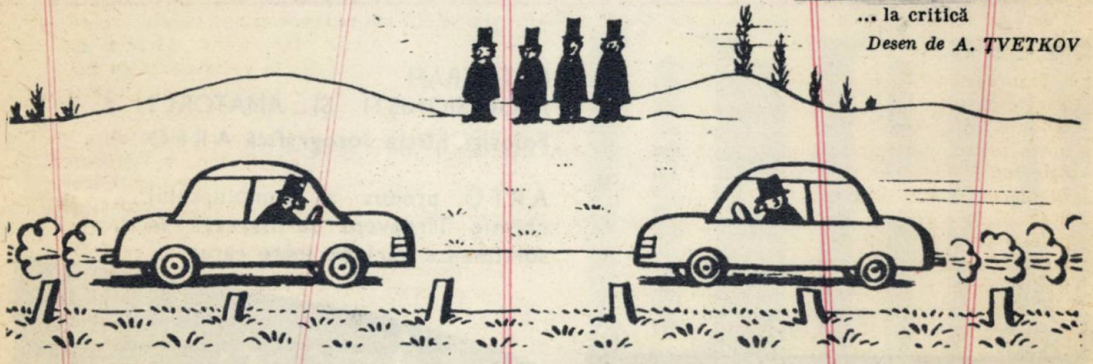

DUEL CONTEMPORAN (Vie Nuove)

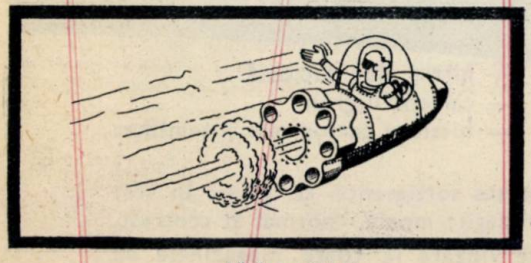

Fără cuvinte

— Cînd trăia făcea pe fachirul
(Vie Nuove)

LA ÎNCEPUTURILE MELE LITERARE

IMPERIAL

Cafeneaua literară de la începutul acestui veac ţinea loc de academie, club, redacţie şi adăpost, poeţilor famelici ai epocii:

S-au adunat în cafenele
Boemi săraci şi visători
Poeţi cu frunţile în nori,
Nerăbdători să urce-n stele...

Erau ceainăriile de pe calea Văcăreşti, era cafeneaua „Macedoniei" din pasajul Doamnei, unde, pentru cincisprezece parale (un gologan şi jumătate) îţi ofereai luxul unui ceai şi dreptul de a respira cîte ore pofteai aerul îmbîcsit de tutun ars şi de cărbune fumegător, iradiaţiunile mîngîietoare ale unei sobe de tuci, care se cocea şi te cocea, într-un ungher.

Apoi, cînd zeiţa Fortuna îi favoriza, unii dintre ei treceau în localul de pe Podul Mogoşoaiei, colţ cu strada Imperială, cam pe unde se închide acum aripa dreaptă a Palatului Republicii. Cafeneaua se numea Imperial, era ţinută de un oarecare Kübler. Era pe vremea cînd „poet" însemna sărăcie,

de acad. VICTOR EFTIMIU

vagabondaj şi oftică. Astăzi morţile tragice nu mai bîntuie printre scriitori.

Din specia aceasta nefericită au făcut parte Artur Ienăşescu, strigoiul de pe Calea Victoriei, profilat pe vitrinele aristocraticului Capşa şi Dumitru Marcu, un fecior de ţăran din Poiana-Sibiului cu care, prin 1908—1909, am fost coleg de redacţie.

Dumitru Marcu era un băiat puţintel, cu părul creţ, cu mustăcioara răsucită şi cu pometii obrazului trandafirii, stigmat al boalei necruţătoare care l-a şi răpus, prin 1909.

Dumitru Marcu scria versuri frumoase, scria aforisme destul de originale sub titlul „Pulbere", era responsabil de revistă...

Vestita cafenea Fialcovschi din piaţa Teatrului eu n-am apucat-o. Veneau acolo actori bătrîni şi tineri scriitori, printre care Iuliu-Cezar Săvescu, cirac al lui Alexandru Macedonski. Poetul rondelurilor, suflet magnanim, încuraja pe debutanţi, îi primea cu dragoste, le publica versurile, le plătea, din sărăcia lui, o halbă de bere sau un şvarţ cu lapte.

Iuliu Săvescu a venit la Bucureşti tînăr, frumos, voinic, încrezător în viaţă, dornic s-o biruie. Dar vitregia vremilor l-a frînt. Ce le trebuia îmbuibaţilor din palate, un nou poet? L-au lăsat şi pe el să se prăpădească, în tagma nefericiţilor boemi mizeri, ftizici, alcoolici, cu mintea rătăcită...

Ultimii ani din viaţă, Iuliu Săvescu şi i-a depănat într-o odăiţă mizeră, singur, nemîncat şi la cafenea, unde nu consuma nimic, neavînd cu ce să-şi plătească un pahar de lapte. Nu mai îndrăznea să se aşeze la masa scriitorilor: era slab, cutremurat de o tusă seacă, galben, îmbătrînit. Şedea lîngă soba de tuci, cu pardesiul zdrenţăros pe el şi se încălzea: focul, singura lui hrană, singura lui alinare...

A murit scuipînd sînge, la spitalul Brîncovenesc, la 9 martie 1903... Pe Podul Mogoşoaiei, trecînd de la spitalul Brîncovenesc spre cimitirul Pătrunjel, dricul săracilor purta spre locul de veci un sicriu acoperit cu flori de primăvară.

*

Ştefan Petică. Alt poet, altă victimă!

Venise în capitală, din comuna lui natală Bucşti unde a şi murit, înainte de vreme, după ce trecuse prin purgatoriul bucureştean.

Ultimii săi prieteni îmi vorbeau de el ca de o apariţie stranie, donchişotească. Îşi purta capul în stele.

Vedea toate prin prisma idealului, poetiza cele mai mici amănunte ale vieţii. Exagera. Înfrumuseţa, înnobila toate, pînă la absurd. Sărăcia lui mergea în contrapunct cu mania eleganţei, a unei eleganţe vestimentare demodate...

Hainele uzate, mototolite i se păreau costumele fastuoase ale scriitorului englez Oscar Wilde, la modă pe atunci şi pe care-l admira. Ştefan Petică avea un nas acvilin, un barbişon blond-cenuşiu sub pălăria mare, neagră, cu bordurile largi şi cu care saluta ca un spaniol de melodramă. Imaginativ pînă la mitomanie, transforma lecturile în realitate.

— Vara mi-am petrecut-o în Rusia, unde am făcut o vizită lui Tolstoi — povestea el.

Şi reproducea convorbirile avute cu pustnicul de la Iasnaia-Poliana, ideile — citite prin cărţi şi reviste — convingerile sociale, religioase, apostolice ale genialului moşneag, mărturisite lui însuşi, lui Ştefan Petică. Confraţii îl ascultau cu

o prefăcută atenție și cu un surîs de ironie.

Fecior de țărani săraci din Moldova, Petică evoca în cafenelele bucureștene splendoarea castelului medieval în care se născuse, galeria strămoșilor lui, boieriți de Ștefan cel Mare.

Cînd nu era văzut în birturile modeste unde se-ntîlnea de obicei „bohema literară", poetul „Fecioarei în alb" spunea că a luat masa la Capșa cu prințul cutare, în compania celebrei Carmencita, dansatoarea de la varieteul Hugo, căreia îi oferea pietre scumpe (sticle colorate) și-i făgăduia diamantul negru ascuns într-o firidă, în pivnițele castelului strămoșesc.

Mania sticlelor colorate pe care le dăruia ciracilor drept nestemate aduse de la Paris și remise lui de către miliardarul american Rockefeller, mania aceasta nevinovată o avea și Alexandru Macedonski.

Odată l-a fericit cu un pumn de giuvaeruri și pe tînărul actor Kaner; entuziasmat de felul cum acesta îi recitase o poezie, l-a felicitat cam așa:

— Manolescu, fleac! Nottara, moft! Tu ești cel mai mare tragedian al țării. Ține smaraldel Ține rubine! Ține opale!

Și-i umplea buzunarele cu nestemate. Din nefericire, tatăl lui Kaner era ceasornicar și se pricepea la pietre scumpe. Vînturînd opalele, smaraldele și rubinele, bătrînul orologer l-a adus la realitate pe junele tragedian.

Povestea bijuteriilor lui Macedonski și Ștefan Petică n-o vom privi numai sub aspectul ei comic, copilăresc.

Asemeni țăranilor obidiți, care în sărăcia lor, în frigul și foamea ce-i usca, născoceau palate de marmoră și porfir, cu mese încărcate de toate bunătățile pămîntului; asemeni beduinului însetat, care popula pustietățile saharelor cu havuzuri, grădini și cascade miraculoase, sărmanii poeți, în viața lor plină de privațiuni imaginau viziuni de lux și de splendoare, fasturi supreme.

Foamea romînului, setea arabului le întraripa fantezia și acestei fantezii datorăm minunatele narațiuni populare, basmele care au străbătut continente și secole.

O victimă a propriei sale imaginații a fost și nefericitul Ștefan Petică.

Cîteva luni după moartea bunului său prieten Iuliu Săvescu, Ștefan Petică, cu trei ani mai tînăr decît el, i-a reluat tragica poveste. La cafeneaua lui Kübler, el sta izolat de ceilalți scriitori, în colțul unde agonizase și Iuliu Săvescu. Îmbătrînit, slăbit, se încălzea la aceiași cărbuni din soba de tuci, tușea, aduna în batistă fatidicele flori roșii ale tuberculozei. Simțindu-și sfîrșitul, a plecat acasă, la ... castelul medieval al străbunilor, din Bucești Tutovei, și a murit în umila casă părintească.

Poeți de care nu mai pomenește nimeni astăzi și al căror nume n-ar trebui lăsat în negura uitării, veneau la cafeneaua Kübler, în vremea cînd se aprindea pleiada lui St. O. Iosif, D. Anghel, Octavian Goga, Panait Cerna, Ion Minulescu, Bacovia. Printre cei rămași necunoscuți, vom cita pe Ion Bîrseanul și Andrei Naum.

Mai veneau la „Imperial" poeți cu nume sau pseudonime grandilocvente... Iată pe Alexandru Theodor — Maria Stamatiad și pe V. Demetrius, ardelean de origină și pe care-l chema Vasile Dumitrescu. Autor de romane realiste, cu profunde preocupări sociale, el a publicat în volumele „Versuri" și „Trepte rupte", strofe suave.

Din acele vremuri depărtate, mi se perindă-n ochii minții chipuri șterse, fantome trecătoare, atîția și atîția poeți minori, care n-au lăsat nici o dîră.

Poeți minori... Soldați căzuți înainte de vreme, pe cîmpul de luptă al literaturii. Sînt mulți, foarte mulți, mult mai mulți decît cei ce-au izbutit să-și facă un nume. Și totuși nu o dată vei găsi în recolta lor firavă, modeste flori de cîmp, în care pîlpîie o năzuință, o vibrație de frumusețe... Au fremătat ca fluturii de noapte în jurul unei flăcări, și-au ars aripile plăpînde, s-au prefăcut ei înșiși în pulbere cenușie.

București de altădată. Calea Victoriei în anul 1908.

Marii pontifi ai literelor romînești erau I.L. Caragiale, Al. Vlahuță, George Coșbuc și Barbu Delavrancea.

Alexandru Macedonski nu era bine văzut, în acea vreme, în bună parte din pricina ciudățeniei sale, a firii sale capricioase, a spiritului său sardonic care compromitea inima lui bună, entuziastă pînă la exagerare. Avea și el snobismul jobenelor și al redingotelor cenușii, al bijuteriilor false, al atitudinilor exotice, aduse din Cartierul latin al Parisului, unde scriitorii simboliști se îmbrăcau în costume și draperii mirobolante, căutînd să se evidențieze prin bizarerie.

Poate nici poezia lui Macedonski nu era făcută să placă.

Legați printr-o trainică prietenie, admirație și stimă reciprocă, Vlahuță, Caragiale, Delavrancea și Coșbuc au fost puternici și prin această confraternitate.

Fiecare a contribuit la gloria celuilalt, prin scris și grai vorbit.

Desăvîrșit om de teatru, Caragiale punea accentul pe fiecare silabă și printr-o caldă vibrație, cu o perfectă dicțiune, dădea valorile cuvenite versurilor alegre ale poetului țărănimii.

* * *

Intrînd, foarte tînăr, în arena literară, am avut norocul să cunosc și să fiu primit cu bunăvoință de acești iluștri înaintași.

Lui Coșbuc îi plăceau versurile pe care le publicam prin foile din Ardeal. Al. Vlahuță m-a iubit mult și-mi dăruia din cărțile lui cu dedicația „cu dragoste frățească". St. O. Iosif care îmi refuzase ca referendar al editurii „Minerva", o culegere de poezii „Nopți albastre", sfătuindu-mă, într-o scrisoare, să renunț la scriitoricescul meșteșug, mi-a oferit, mai tîrziu, cu mențiunea „Celui care vine", de la „Cel care pleacă" cartea lui de „Cîntece"

Scriu aceste lucruri nu dintr-o prostească îngîmfare, dar ca să-mi exprim gratitudinea pentru bunăvoința cu care acești oameni de seamă mi-au încurajat debuturile, ca să-mi arăt mulțumirea că încercările mele literare, spre deosebire de ale altor confrați tineri, nedreptățiți, mi-au fost ocrotite. De la început am avut norocul să cunosc și să stau în preajma binevoitoare a unor scriitori dintr-o generație mai veche decît a lui Caragiale, Vlahuță, Delavrancea și Coșbuc; am cunoscut pe Iacob Negruzzi, care, acum o sută cincizeci ani juca, la Iași, ca diletant, într-o piesă de Vasile Alecsandri, un rol pe care-l jucase și tatăl său, admirabilul povestitor, Costache Negruzzi. L-am cunoscut pe Ion Slavici, pe Petre Dulfu, autorul celebrelor „Isprăvi ale lui Păcală", care a trăit aproape centenar, pînă-n zilele noastre.

Poate că voi avea prilejul să scriu și despre acești oameni.

Genul memorialistic e foarte delicat: evocînd pe precursori, ești nevoit să vorbești uneori și despre tine însuți. Iar celor ce, în fond, au prejudecata modestiei și se tem să nu cadă în grandomanie și ridicol, le vine destul de greu să se autoevoce.

900 ORAȘE NOI

Specialiștii sovietici în domeniul construcțiilor urbane proiectează anul acesta cca 100 de orașe în R.S.F.S.R. și cîteva centre urbane noi în regiunile pămînturilor defrișate din Kazahstan și Tadjikistan. Două dintre orașele noi — Ului Mare și Kritovo — vor fi construite chiar în mijlocul taigalei siberiene din ținutul Krasnoiarsk. Ele vor avea peste 200.000 de locuitori fiecare.

După Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, în U.R.S.S. au fost construite 900 de orașe noi. Cele mai importante sînt Magnitogorsk, Novokuznețk, Karaganda, Komsomolsk, Zaporojie, Kirovsk, Mirnîi, Temirtau, Tuimazî, Rustavi, Sumgait, Nurek, Bratsk și altele.

În construcția noilor orașe se acordă o deosebită atenție asigurării unor condiții de trai cît mai bune. În ele nu există străzi înguste sau case amplasate fără plan. Orașele noi sînt alcătuite din mari cartiere de locuit prin care nu trec principalele artere de circulație, asigurîndu-se astfel liniștea necesară locuitorilor lor.

În prezent, în Uniunea Sovietică există peste 4.700 de centre urbane în care locuiesc 112 milioane de oameni, adică peste 50 la sută din populația țării.

În primii trei ani ai septenalului, în U.R.S.S. au fost construiți 250 milioane metri pătrați de suprafață locativă, în timp ce întregul fond locativ urban al Rusiei țariste reprezenta doar 180 milioane de metri pătrați. Numai anul trecut au fost construite 2 700 000 de apartamente. Anul acesta vor fi date în folosință alte 3 milioane de apartamente noi.

TRANSFORMĂRI MIRACULOASE ALE MUCEGAIULUI

Cine intră în fabrica „Biotika" din Slavenska Lupca — R. S. Cehoslovacă — are impresia că a nimerit într-o policlinică...

...Aici, în această fabrică, mucegaiul este supus la adevărate transformări miraculoase. Care este metoda, procedeul? Simplificat la maximum, procesul de producție arată cam în felul următor: prima etapă este laboratorul, unde se pregătește „trunchiul", adică cultura pură, mucegaiul. Acesta trebuie, după aceia, să fie selecționat pentru a se obține cea mai bună variantă, capabilă să producă cît mai multă substanță antibiotică eficace. Operația de selecționare are două sarcini principale: a) să se obțină mucegaiuri adecvate producției și b) să li se creeze condiții optime de înmulțire, cu totul diferite de cele existente în natură. După aceea urmează înmulțirea, uscarea și măcinarea.

După cinci minute, timp în care poate fi parcursă întreaga clădire de sus pînă jos, la etajul superior se poate vedea vasul cu o masă ciudată de mucegai, cu care începe tot procesul de fabricație, iar la parter cristale de... penicilină. În realitate, însă, întreg procesul de fabricație al acestui antibiotic durează mai mult timp. După ce faza biologică a luat sfîrșit, începe cea chimică. În filtre de vid produsul final este curățat de reziduri, iar extractorii „absorb" în cele din urmă, penicilina într-un dizolvant organic.

Producția de penicilină cehoslovacă a început cu treisprezece ani în urmă, cînd s-a construit fabrica de la Roztoky, de lîngă Praga.

Bucureștii de azi

Magistralele cresc majestoase în lungul și curmezișul capitalei. Blocurile dau elegante perspective acolo unde înainte nu fusese nimic, sau aproape nimic. Viața, frumusețea, confortul, locuințe vesele, magazine spațioase vin și se încheagă numai în cîteva săptămîni pe foste locuri virane, triste maidane de odinioară. Orașul acesta nou, mare, elegant în liniile unei arhitecturi pure, moderne, aerate, Bucureștii de astăzi, iese biruitor și din confruntarea cu sine însuși și din confruntarea cu alte orașe.

Dacă peste vremurile mai apropiate aruncă, de data aceasta un vîrstnic, amintirea pînă peste o jumătate de secol, confruntarea e uluitoare. Era atunci aci un oraș crescut dintr-o aglomerare de conace așezate în mijlocul unor grădini și livezi, cu cîteva uliți închegate de varie negustorie. Iar în centru două-trei mari clădiri publice. Restul: căsuța culcată, ca un cîine pe labe, lungă, deșirată pe laturea unei curți, căsuța cu doi ochi în stradă.

Din comparația cu alte orașe mari, Bucureștii de astăzi rămîn biruitori într-o optimistă afirmare a vieții multiple, entuziaste, înscrise în arhitectura lor. Spre deosebire de cele mai apropiate capitale monumentale — Viena, Budapesta — născute mai ales în a doua jumătate a veacului trecut în liniile dimensiunilor lor gigantice, Bucureștii au crescut din concepția contemporaneității și din strădania unor vremuri în continuă ascensiune spre mai bine, mai simplu și mai frumos. E suficient să privești îndelung la București clădirile impresionante, e adevărat, croite în gustul veacului trecut, cum ar fi Poșta Centrală și Casa de Economie și Consemnații, să închizi ochii și să-ți arunci apoi privirea pe noul cartier al Palatului Republicii, cu blocul turn și sala cea nouă, pentru a simți de îndată deosebirea între două concepții și stiluri de viață. De o parte masivitatea puțin pretențioasă, de cealaltă gigantice proporții. Conturul enorm, argintiu al sălii celei noi, prins grațios în patru colțuri, e o minune de echilibru și soliditate în același timp. Și printre perspectivele albe ale bulevardelor, clădirile în stilul acesta, numai beton, marmoră și lumină, răsar ca niște flori uriașe prin Bucureștii de azi. Circul, și mai ales sala expozițiilor permanente, în care s-a consfințit biruința definitivă a socialismului în țara noastră, dau steme noi Bucureștilor de azi.

Și firește că nici clipa de față nu reprezintă starea pe loc. E intrată și ea, ca toate cîte îi stau înainte și vor veni, în torentul nesfîrșit al epocii neîncetatelor transformări. Cresc Bucureștii, dar deosebiți de orașele mari ale apusului. Astfel ei nu și-au pierdut caracterul de oraș-grădină. Vegetația abundentă scaldă ca o apă verde oazele albe ale clădirilor. Copacii, boschetele, florile dau caracterul vesel capitalei Romîniei.

Stup în creștere neîncetată, asemuindu-se uimitor și cu fagurii blocurilor sale, Bucureștii sînt un oraș unic în vigoare, în pornire și în multiplă și elegantă realizare.

Ion MARIN SADOVEANU

ce este FIPRESCI ?

În anul 1962 — ca de altfel și în alți ani — publicul nostru a putut urmări pe ecrane filme distinse cu Premiul Federației Internaționale a Presei Cinematografice. Un astfel de film a fost „Soare și umbră", producție a studiourilor bulgare, ca să-l amintim doar pe cel mai recent.

Fondată la Bruxelles cu mulți ani înainte de cel de al doilea război mondial, FIPRESCI a fost refondată după război, făcîndu-se cunoscută îndeosebi datorită premiilor acordate la festivalurile internaționale ale filmului de la Karlovy Vary, Cannes, Berlin, Veneția, San Sebastien precum și la unele festivaluri ale filmelor de scurt metraj cum sînt cele de la Oberhausen, Sestri Levante, Mannheim etc. Deasemenea, la festivalul care are loc în Mexic, FIPRESCI acordă premiul André Bazin. Scopul federației este de a apăra drepturile presei cinematografice, de a stimula activitatea criticilor de filme și a menține relații de colaborare prietenească între critica cinematografică din diferite țări ale lumii. Premiile Federației încununează deseori creațiile unor tineri cineaști, dar și ale celor consacrați urmărind să promoveze calitatea artistică și umană a filmelor. În anul 1962, în timpul Festivalului de la Cannes, adunarea generală a Federației a primit în rîndurile ei pe criticii de film din Uniunea Sovietică.

O povestire de DIONISIE ŞINCAN

Mai trecusem prin Biscaya acum trei luni... Trecusem cu „Milcovul"...

★

Nimerisem atunci în plin vîrtejul furtunilor de toamnă. „Milcovul" fusese zguduit serios, bătut de valuri, izbit în frunte de vijelii. Doamna iarnă începuse să-şi arate colţii devreme.

Biscaya e spaima marinarilor. Pe aici, se zice, e bine să treci repede după ce-ţi faci trei cruci bătute bine pe piept. Ei, noi nu ne-am făcut cruci şi nu ne-am speriat... Vreme de aşteptat condiţii mai bune nu aveam.

Ne întîlneam mereu cu vase mari de transport care goneau la adăpost. Nave de mărimea „Milcovului" nu erau. Pescarii iberici se trăseseră la liniştea golfurilor. La fel bascii. Nu mi-e ruşine să spun că eram îngrijorat. Curaj, curaj, dar nici prevederea nu e ruşinoasă. Aşa că, prinzîndu-l pe comandant într-un moment liber, i-am mărturisit ce mă frămînta.

Comandantul a mai răsfoit prin mulţimea buletinelor meteorologice din ultimele zile. A revăzut şi pronosticurile pentru săptămîna în curs. Apoi, pe marginea unei hîrtii de calc, s-a apucat să noteze cifre.

Mă uitam la el şi nu pricepeam ce are de gînd. Mormăia din cînd în cînd de plăcere şi-şi aprindea ţigară de la ţigară. Îi fugeau creioanele de pe masă, un teanc de cărţi se răsturnă din raft la un tangaj mai violent. M-am repezit să pun cărţile la loc şi am tras ruloul închizînd raftul.

— Se montează oceanul... mîrîi Preda.

— Ei, da, se montează! — zic şi eu. Ce e de făcut? Stau de două ore la comandă şi n-am mai văzut în jur o navă de deplasamentul nostru.

— Coincidenţă, tovarăşe Dobre, spune Preda în timp ce uneşte cifrele din pătrăţele cu o linie curbă roşie.

Am impresia că se joacă sau că mă ignorează. Treaba lui, dar de discutat situaţia, trebuie.

— Într-un rînd, într-un concediu de odihnă, spune netulburat comandantul, plictisindu-mă pînă peste urechi, m-am dus la staţiunea meteorologică, Lucrează acolo un bun prieten de-al meu, profesorul Dridu. Dridu ăsta e un personaj pe care, la prima vedere, nu dai doi bani. Umblă îmbrăcat cam neglijent, veşnic cu hainele arse de acizi — se ocupă şi cu chimia — mereu cu eprubete prin buzunare şi cu suluri de hărţi sinoptice. Ştii ce-s astea — hărţi sinoptice? Nu ştiam nici eu. Îl vedeam cu ele pe stradă, la

un păhărel de țuică sau în vizită. Hărțile sinoptice — spaima nevestei sale. Niciodată, din pricina lor, nu știa biata femeie cum să se îmbrace. Îl întreba dimineața:

„Gicule, cum o să fie vremea astăzi?"

„Gicu" își vîra nasul în hărțile lui, și decreta:

„Plouă!"

În acel concediu de odihnă, m-am aciuit pe lîngă el, la stațiune. Acolo am învățat și eu ce este aceea o hartă sinoptică. O hartă obișnuită, pe care se trec zilnic voiajurile norilor, curenților atmosferici, deplasările cicloanelor sau anticicloanelor pe obrazul planetei. Meteorologii ăștia se informează reciproc, ori unde ar fi,

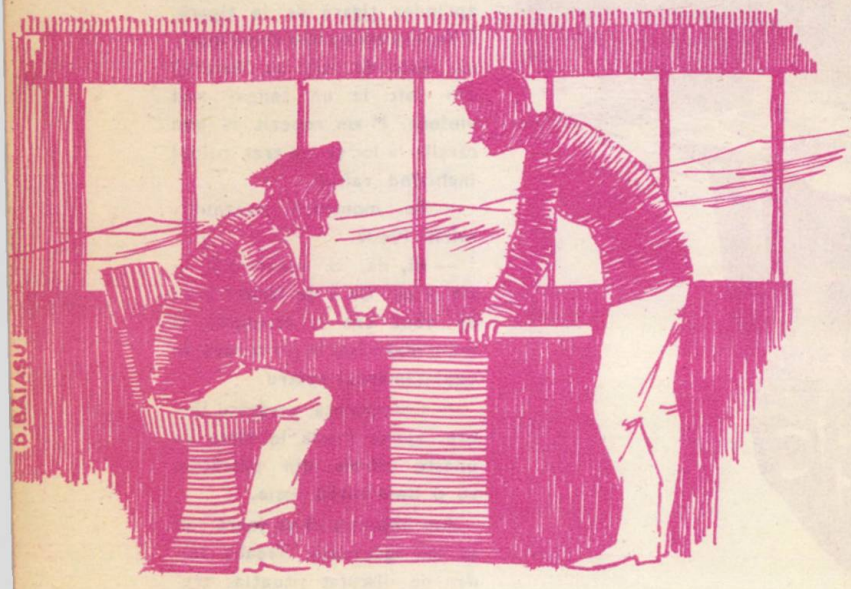

Se îmbrăca femeia de ploaie, cu cizme de cauciuc în picioare, cu pelerina impermeabilă pe umeri. Își mai lua și un fular două, că avea fobia răcelii. Și era, omule, o zi afară... O frumusețe... Îi reproșa, la întoarcere, că nu-i bun de nimic.

„Stai, femeie, că nu s-a terminat ziua. Mai este pînă la ora 24!"

Începea să plouă la ora 23,50. „Gicu" suferă de insomnie, își scula nevasta să-i dovedească, cu ceasul și cu vremea de afară, că el are dreptate.

la Polul Nord sau la Polul Sud. Își furnizează date meterologice, pe care le trec pe hărțile lor. Apoi, pe baza acestor hărți, elaborează buletinul meteorologic de la ora X. Cum am făcut eu, de exemplu, acum. Și-mi întinse foaia de calc împiestrițată de linii curbe.

— Nu am pretenția că am elaborat un buletin sută în sută, continuă comandantul. Dar, din ce am „furat" de la Dridu, cred că buletinul ăsta nu trebuie ignorat. E făcut pe o perioadă de o săptămînă. În afară de aceasta, am pus la bătaie toate cunoștințele mele în materie de meteorologie amatoare, prinse de-a lungul atîtor voiajuri prin locurile acestea.

Nu prea știu cum să citesc un astfel de buletin. Așa că îl rog să-mi explice. Înțeleg că golful Biscayei și Marea Nordului vor fi frămîntate de vînturi încă șapte zile. Că viteza vîntului nu va depăși forța de acum și că „Milcovul" va trece zona aceasta relativ ușor. Dacă ne-am așeza la adăpost, am greși. La sfîrșitul săptămînii va începe cu adevărat furtuna. Și oare nu e mai bine să fim dincolo de Marea Nordului în aceea perioadă?

Cad și eu de acord că e mai bine, și urc scărița la timonierie mai liniștit.

În plin Canalul Mînecii, pe o vreme păcătoasă, cu valuri de neguri alungate de vînt, necăjiți de talazuri și de curent, dăm, după patru ore de marș ca melcul, peste un trauler englezesc care suferise o avarie la cîrmă. Posibil ca lanțurile cîrmei să se fi rupt la o solicitare mai puternică. De altfel Artimon, radiotelegrafistul, dăduse peste semnalele traulerului cu două ore înainte. Nu ne-am închipuit că n-o să-i sară nimeni în ajutor. Și totuși, nimeni nu s-a sinchisit de semnalele lui. Pescarii englezi aveau la bord un post de radioamator, slab ca putere de emisie.

Am oprit. Își puseseră ancora de furtună și stăteau agățați în funii, pe punte, toți oamenii. Le-am aruncat un cablu de remorcare, rugîndu-i să nu se supere că n-o să-i ducem la estuarul Tamisei, ci la Hamburg.

De altfel, Hamburg era mai aproape. Căpitanul lor, venit la noi pe punte, a încercat să afle cît o să-i cerem pentru remorcare. Spunea el că trecuse întîmplător un „american" şi-i ceruse un preţ egal cu valoarea vasului plus încărcătura. Nu s-a putut învoi cu un asemenea tîrg. Prefera să stea la ancoră, să-l arunce furtuna pe stîncile Doverului, tot mai recupera ceva din pagubă...

— Dumneavoastră cît vreţi? — ne întreba el îngrijorat.

Preda mă consultă din ochi. Eu i-am făcut un semn caracteristic. Adică: „e nebun? Ce tot îndrugă acolo! Să pornim odată!"

— N-o să vă luăm nimic. i-a spus comandantul. Ne bucură faptul că vă putem fi de ajutor.

Căpitanul englez s-a posomorît. O asemenea declaraţie i-a dat de bănuit. Barem, americanul a fost sincer din capul locului. „Dai atît, şi te scap! Nu dai, good-bye!" Romînul acesta cine ştie cît o să ceară...

Asemenea gînduri l-or fi frămîntat, deoarece s-a încăpăţînat să nu dea semnalul de pornire. Ba, a trecut să dezlege şi cablul de remorcare.

A trebuit să intervin eu mai energic, să-i spun că n-o să aibă de plătit nimic, că să se ducă dracului cu trauler cu tot dacă e atît de nătărău şi refuză o mînă prietenească de ajutor. Oare ce ne crede el pe noi, vînători de epave? Nu ne apucăm să-i jefuim pe oameni în mijlocul mării numai pentrucă i-am prins la ananghie.

Mă rog, m-am înfipt în el bine şi i-am luat piuitul.

Pînă la Hamburg, căpitanul traulerului a stat posomorît, îngrijorat, lîngă timona noastră.

I am tras în docuri şi pe căpitan l-am poftit să coboare. Nu pricepea, cu toate că i se vorbea englezeşte. Iar cînd a priceput, în sfîrşit, şi-a ieşit din sărite. Calmul englezesc e o poză. O supapă a unor caractere, impetuoase totuşi, dar reţinute. Pur şi simplu ne-a îmbrăţişat cu un avînt demn de cel mai năstruşnic meridional. Echipajul a fost invitat în întregime pe trauler, la masa de seară. Invitaţia n-o puteam refuza. Am acceptat-o.

A fost o seară plăcută.

S-a mîncat peşte prăjit, plachie de peşte, rasol de peşte, chiftele de peşte, icre în ulei de măsline, coadă de peşte fiartă şi rinichi de rechin fripţi la grătar. Am ciocnit cîte un păhărel de rom şi-am plecat la culcare spre regretul pescarilor englezi care ar fi vrut să dăm de fundul butoiaşului de rom.

A doua zi, am primit vizita consulului englez. Vizită de curtoazie şi de mulţumire. Ne-a declarat că „prietenul la nevoie se cunoaşte".

De la Hamburg am plecat spre ţară. Marea Nordului şi Canalul Mînecii fuseseră frămîntate de o furtună îngrozitoare. Harta sinoptică a comandantului se arătase bună şi el nu-şi mai încăpea în piele de bucurie. În felul acesta, meteorologii au fost reabilitaţi în faţa echipajului după nepotrivirea dintre buletinele lor şi vremea pe care am întîmpinat-o la plecarea din Alexandria.

— O să trag la întoarcere un chef cu Dridu... spunea comandantul.

AL VIII-LEA FESTIVAL MONDIAL AL TINERETULUI ŞI STUDENŢILOR

Helsinki — 1962

cifre şi fapte

● *Au fost prezenţi 18.000 de tineri şi tinere din 137 de ţări.*

● *Au participat 1500 de organizaţii, cu 300 mai multe decît la Festivalul de la Viena.*

● *25 de şefi de state au salutat Festivalul Tineretului.*

● *În cadrul Festivalului au avut loc circa 1300 de manifestări de toate genurile.*

● *În ceea ce priveşte participarea delegaţiei tineretului romîn (compusă din 350 persoane), ea a fost deosebit de activă. Iată cîteva cifre semnificative:*

● *Solii tineretului nostru au avut întîlniri cu delegaţii ale organizaţiilor de tineret şi studenţi din peste 40 de ţări.*

● *Au ţinut referate şi au intervenit în dezbaterile a 14 seminarii şi colocvii.*

● *Au prezentat, cu un succes deosebit, 17 spectacole în faţa a zeci de mii de spectatori din Helsinki, Turku, Riihimaki, Salo etc.*

● *Au cucerit:*
— 16 medalii de aur,
— 7 medalii de argint,
— 5 medalii de bronz
— 85 diplome de laureaţi
— 4 menţiuni.

● *Sportivii s-au întors în ţară cu:*
— 6 medalii de aur
— 10 medalii de argint
— 4 medalii de bronz.

● *Toate aceste cifre şi fapte, redate sumar, atestă: timp de 10 zile, pitorescul şi frumosul oraş Helsinki — capitala Finlandei — a trăit o viaţă intensă, o viaţă neobişnuit de agitată pentru acest oraş nordic: a fost marea sărbătoare a tinereţii, un succes al păcii şi prieteniei între tînăra generaţie de pe toate meridianele bătrînului glob.*

anul '62

de vorbă cu acad. Horia Hulubei

la centrul de cercetări nucleare

Acum cinci ani, la Institutul de fizică atomică, intra în funcțiune un prim reactor atomic, proiectat și construit în colaborare cu fizicienii atomiști sovietici. Era la sfîrșit de iulie, într-o zi fierbinte, plină de lumină, cu cerul albastru și înalt.

Cei ce au asistat la acest eveniment, și-au amintit multă vreme lumina acelei zile, căldura ce au simțit-o parcă iradiind din ființa fiecăruia. De bunăseamă, toate acestea se datorau nu numai zilei de iulie. La data aceea, țara noastră era printre puținele țări din lume — a unsprezecea — care puneau la dispoziția savanților lor mijloace noi, creindu-le posibilitatea materială pentru desfășurarea, la altă scară, a cercetărilor fundamentale, moderne, de fizică nucleară.

Darea în funcțiune a primului reactor atomic deschidea în fața fizicienilor noștri noi perspective, constituind un pas înainte în era modernă a atomului, demonstrînd și prin acest fapt energiile uriașe descătușate de socialism în țara noastră.

De atunci, au fost construite și puse în stare de funcționare alte și alte instalații: ciclotronul, betatronul etc. A fost amenajat un larg ansamblu de laboratoare. Laboratoare de fizică și tehnica reactorilor, de fizica neutronilor, de reacții nucleare, de magnetism nuclear, de radiochimie, de separare a izotopilor stabili, de studiere a razelor cosmice și a energiilor mari. A fost organizat un centru de calcul cu mijloace electronice care execută zeci și zeci de milioane de operații solicitate de cercetările efectuate în institut și unde, paralel, se construiesc și mașini electronice de calcul.

Astăzi, Institutul de fizică atomică constituie un important centru de cercetări nucleare. Prin organizarea și echiparea sa, prin programul și rezultatul lucrărilor sale, el suscită interesul și aprecierea unor specialiști cu renume, situîndu-se printre centrele de cercetare similare cu prestigiu în lumea atomiștilor.

Într-o convorbire avută cu acad. Horia Hulubei, directorul Institutului de fizică atomică, confirma prestigiul de care se bucură cercetătorii noștri în rîndurile cercetătorilor atomiști.

— Constatăm — spune profesorul Horia Hulubei — că centrul nostru de cercetări

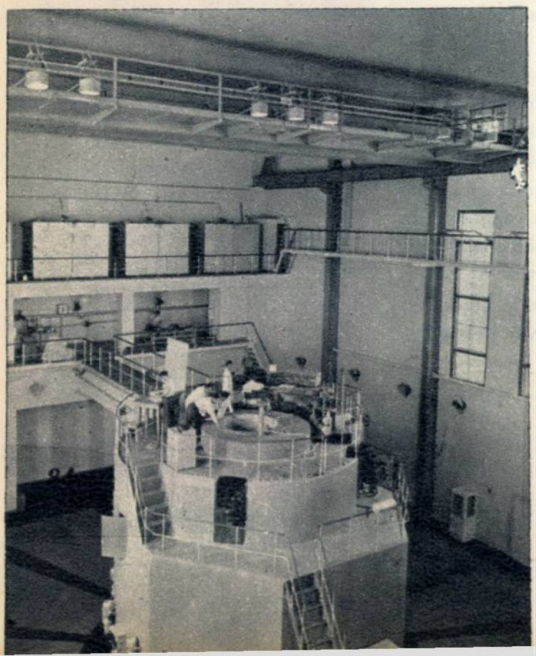

nucleare a ajuns astăzi să colaboreze la nivel corespunzător cu alte centre similare din lume, la cercetări de fizică nucleară dintre cele mai interesante și mai importante pentru teoria și practica fizicii atomice. O serie de rezultate obținute de noi în diverse domenii, rezultate comunicate în conferințe și congrese internaționale au suscitat interes și aprobare, fiind recunoscute ca atare. Evident, de la ziua aceea fierbinte din vara anului '57 și pînă la constatările prilejuite de realizările anului '62 este o distanță.

— Bilanțul anului acesta, continuă acad. Horia Hulubei, se deosebește net de cel al altor ani. În anul 1962 au continuat lucrările în special problemele legate de mărirea fluxului de neutroni termici. După cum se știe, noi am reușit să mărim puterea reactorului nostru la 3500 kilowați. Aceasta este o primă etapă a studiilor noastre privind mărirea puterii reactorului.

Prin mărirea fluxului de neutroni în anumite părți din inima reactorului — o mărire de circa 400 la sută — s-a creat posibilitatea ca în acele părți să putem dispune de neutroni care ar corespunde la un reactor de o putere în jurul a 10.000 de kilowați!

— Ce importanță au toate acestea din punct de vedere teoretic și practic?

— Teoretic, foarte mare, pentru că astfel putem să interpretăm o serie de studii de fizica neutronilor. Practic, iarăși, foarte mare, avînd în vedere însemnătatea pe care o au și o vor avea în viitor aplicațiile pașnice ale energiei atomice. Avem posibilitatea să producem izotopi de o radioactivitate specifică mult mai mare.

Izotopii sînt atomii unui anumit element care au proprietăți chimice identice cu ale altui atom ale aceluiași element, cu deosebirea că diferă de acel atom prin greutate și deci prin proprietățile fizice legate de aceasta. Izotopii sînt grupați în pleiade și sînt plasați în aceleași căsuțe ale tabelului lui Mendeleev, de aci și numele lor de IZO TOP — adică în același loc. De pildă, tritiul și deutheriul sînt izotopi ai aceluiași element — hidrogenul.

Există izotopi stabili și instabili. Aceștia din urmă sînt fie radioizotopi naturali (uraniul), fie artificiali — care sînt radioactivi — obținuți în reactor prin bombardarea anumitor elemente chimice (iod, cobalt, sulf ș.a.) cu protoni de mare energie sau cu particule elementare puternic accelerate în ciclotroni. După cum se vede, reactorul permite obținerea de izotopi artificiali, a căror eficacitate nu este cu nimic inferioară izotopilor naturali, ceea ce creează științei și practicii posibilități extraordinare.

Izotopii își găsesc utilitate în cele mai diverse domenii de activitate. Ei ajung în locuri unde omul — practic — poate ajunge doar cu mintea, dovedind forțe de-a dreptul miraculoase. Un liliac înflorește în plină iarnă, și nu pentru că s-ar fi aflat într-o seră amenajată anume, ci pentru că au fost făcute experiențe cu izotopi radioactivi. Furnaliștii urmăresc îndeaproape fenomenele fizico-chimice ce se petrec în furnal, aproape văd cum se topește minereul tocmai datorită izotopilor. Prin intermediul lor, petroliștii pătrund în adîncul întunecat al subsolului, știind cu certitudine, ceea ce altădată doar presupuneau, de ce unele sonde au devenit neproductive, pe unde s-a strecurat apa, unde e împins petrolul spre alte straturi și o mulțime de alte lucruri. Metalurgiștii depistează defectele din interiorul unor piese, biologii află cum își însușesc plantele substanțele nutritive, iar medicii tratează maladii aparent incurabile. Practic, domeniile de utilizare a izotopilor sînt nelimitate, rezolvarea diferitelor probleme cu ajutorul lor fiind excepțional de rapidă și eficace.

Existența reactorului a pus bazele materiale ale producției de izotopi. În prezent, se produc un mare număr de izotopi, mai bine zis de feluri de izotopi.

— Anul acesta, spune acad. Horia Hulubei, în institutul nostru s-au produs de două ori mai mulți izotopi radioactivi destinați industriei, agriculturii, biologiei, medicinii, ceea ce denotă cu prisosință extinderea utilizărilor energiei atomice în scopuri pașnice. De altfel, pentru a satisface necesitățile mereu crescînde ale industriei, medicinii, agriculturii, în institutul nostru se proiectează și se construiesc diverse aparate și dispozitive pentru efectuarea, cu ajutorul izotopilor, a măsurătorilor fără contact pentru automatizarea unor procese industriale complicate etc.

În bilanțul acestui an mai intră realizarea noii mașini electronice de calcul (a patra la număr), care va permite trecerea la rezolvarea unor probleme pînă acum inaccesibile, a pilei atomice de puterea zero, deosebit de necesară studiilor de fizica și tehnica reactorilor, a aparaturii pentru măsurarea radiațiilor substanțelor radioactive..., dar e imposibil să cuprindem în aceste puține pagini preocupările colaboratorilor Centrului de cercetări nucleare care se vădesc a fi vaste, inedite ca însăși extraordinara lume a atomului.

VIZITAȚI CU ÎNCREDERE UNITĂȚILE
ÎNTREPRINDERII DE HOTELURI ȘI RESTAURANTE

„AMBASADOR"

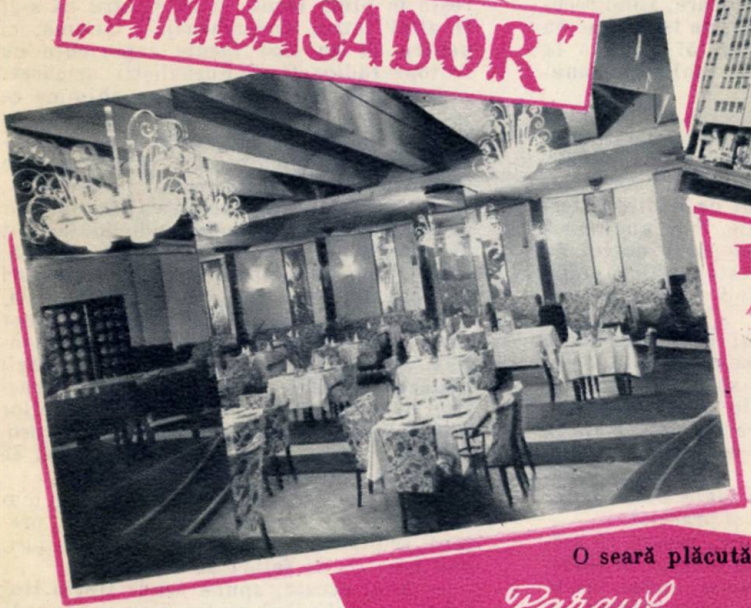

HOTEL „Ambasador"

B-dul G-ral Magheru Nr. 10
Telefon 11.04.40

COMPLET RENOVAT
Apartamente și camere confortabile
Deservire ireproșabilă

O seară plăcută la Grădina de vară

„Parcul TRANDAFIRILOR"

Restaurant-Bar

Calea Dorobanților Nr. 3 *Telefon 12.43.27*

Specialități de artă culinară găsiți în permanență la restaurantul

„AMBASADOR"

Muzică — Dans — Antren

B-dul G-ral Magheru Nr. 6—8
Telefon 12.82.11

În mijlocul naturii petreceți o zi plăcută

LA RESTAURANTUL ȘI CRAMA DIN PARCUL PĂDUREA BĂNEASA

Telefon 17.05.96

Vă oferă în permanență:
Specialități de bucătărie românească
Vinuri alese din podgoriile cele mai renumite
SEARA MUZICĂ — DANS
Autobuzul I. T. B. Nr. 48 asigură în permanență transportul

Melody bar

B-dul G-ral Magheru 12
Preparate de bar. Băuturi străine și indigene
Minuturi și specialități la comandă
Orchestră de Jazz. Dans—Antren

MOZAIC INDONEZIAN

Nu departe de Doki Djakarta — pe insula Java — se găseşte renumitul templu Prambanan, construit cu peste o mie de ani în urmă. În acest templu se găsesc numeroase statui şi statuiete. Locuitorii din împrejurimi cunosc o interesantă legendă asupra originii acestor statui. Un uriaş vrăjitor s-a îndrăgostit de o prea frumoasă prinţesă cu numele de Lara şi a vrut s-o ia în căsătorie.

— O să fiu nevasta ta — i-a spus Lara — numai dacă vei ciopli, într-o singură noapte, o mie de statui din piatră, care să fie gata la primul cîntat al cocoşilor.

Uriaşul s-a apucat de lucru chiar în seara aceea. Terminase 999 de statui, mai avea suficient timp pînă la primul cîntat ca să cioplească şi ultima statuie. Prinţesa însă, nedorind să devină soţia vrăjitorului, a poruncit tuturor fetelor din sat să bată cu pisălogul în scările palatului. De pe urma zgomotului produs, cocoşii s-au trezit şi au început să cînte.

Supărat peste măsură de această viclenie a Larei, uriaşul a transformat-o într-o statuie. Este cea de-a o mia statuie.

★

Din cele mai străvechi timpuri, pe insula Sumatra există un obicei. Soacra şi nora nu vorbesc una cu alta. Ele vorbesc doar printr-o terţă persoană.

Cum se întîmplă cînd soacra şi nora se întîlnesc undeva în afara casei şi nu există nimeni în apropiere care să facă pe „interpretul"? În asemenea cazuri, terţa persoană poate fi şi un obiect neînsufleţit — o piatră, un pom, o colibă sau chiar drumul.

★

Se spune că, cu sute de ani în urmă, rajahul Bedaulu bogătaş şi atotputernic în Tenganan, şi-a pierdut calul iubit. Afectat de această pierdere, el a trimis oameni în toate colţurile insulei cu misiunea de a descoperi calul pierdut, viu sau mort. După cîteva zile de căutări, calul a fost găsit.

— Cum să vă răsplătesc? — i-a întrebat Bedaulu.

— Nu vrem mare lucru — i-au răspuns ţăranii. Să ne dai doar petecul de pămînt pe care se simte mirosul calului căzut. Crezînd că această dorinţă a ţăranilor este foarte modestă, bogătaşul a consimţit. El a trimis una din slugile sale să măsoare pămîntul cerut. Însă, oricît au mers ţăranii şi sluga, mirosul calului căzut îi urmărea. Pînă la urmă, sluga s-a oprit.

— Vă ajunge şi atîta pămînt.

Astfel, ei au rămas proprietarii unui lot imens de pămînt gras şi fertil. Şi abia pe urmă s-a aflat că cineva din grup avea ascunsă în buzunar o bucată mare din stîrvul calului.

AVENTURILE LUI Pici Cli-Pici

I. COSMO... CONTRAVENIENT

Cine este Pici-clipici?
Un băiat ca orișicare
Iată-l în desen, aici
Chipeș la înfățișare.

De pe coala de hîrtie
A pornit poznaș în lume
Într-o lungă drumeție
Pus pe șotii și pe glume.

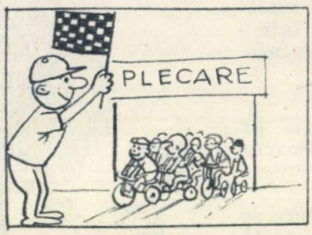

II. LA CONCURSUL DE TRICICLETE

Crainicul din nou repetă:
„Fiți atenți cu toți-acum.
Fiecare tricicletă
Va porni curînd la drum".

Gata startul! Și deodată
Într-un iureș toți pornesc.
Pici-clipici e-n urmă, iată
Toți copiii-l depășesc.

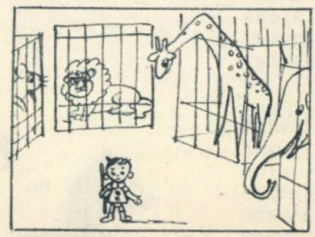

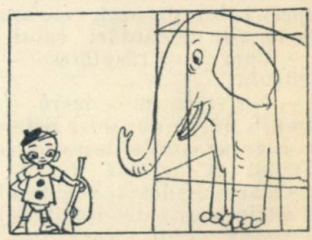

III. LA PARCUL ZOOLOGIC

Vulpi, girafe, cîte vrei
Rinoceri și iepurași
Ia te uită, tigri, lei
Ursuleții drăgălași.

Pot cu toți să mă măsor
Am pistol cu apă,
flintă,
Doar sînt mare vînător
Și pe toți îi iau la...
tintă.

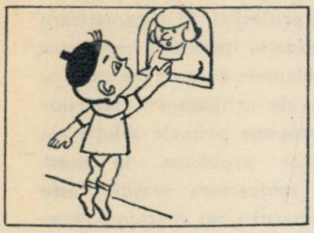

„Cosmodromul — O.N.T.“
Pici așteaptă la ghișeu
— Spune piciule, ce e?
— Aș dori să plec și eu.

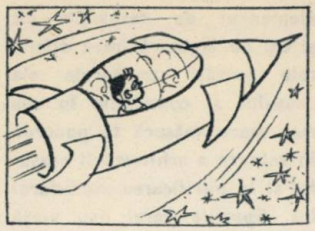

Mii de stele; ia privește!
Sus, în Cosmos nava
zboară...
Pici-clipici acum oprește
Chiar la prima cosmogară..

Cu un biberon chiar bea
Pici-clipici e tot șiret
Căci a coborît chiar la...
„Calea laptelui — Bufet“...

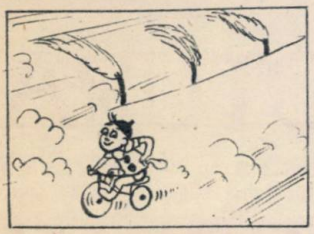

Vîntul bate tot mai tare!
O, idee așadar.
Pici a scos din goana mare
Un balon din buzunar.

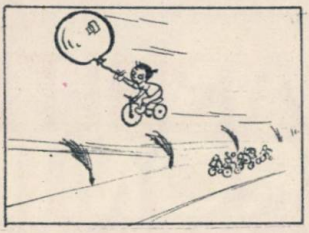

Scoate sfoara și o-ntinde
Cu balonul tocmai sus.
Vîntul în vîrtej îl prinde
Și Clipici în zbor s-a dus!

Concurentul e, firește,
Triciclist... parașutat.
Uite-l primul cum
sosește.
Pici clipici a cîștigat!

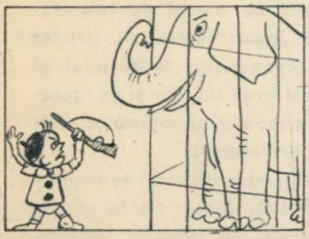

Care ești, aici mai tare?
Îndrăznește-n fața mea
Elefantul ăsta mare
Am să îl dobor colea!

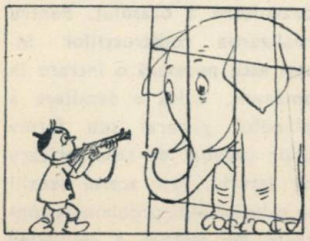

Pici-clipici încet ochește
Gata e de tras, acum,
Dar deodată se oprește
Nu se-aude „trosc“
nici „bum“.

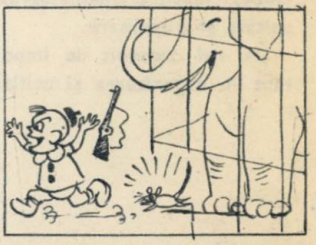

Zboară-n aer, brava pușcă
Pici aleargă (vai de el)
Căci alături, lîngă
cușcă,
A văzut un... șoricel.

Gh. CHIRIAC: Desene
D. TABACU: Versuri

ARHITECTURA ROMINEASCA CONTEMPORANA

arhitect
T. Evolceanu

Aproape că nu există oaspete care să ne fi vizitat țara în acești ani și care mai călătorise prin meleagurile noastre în urmă cu 20—30 de ani, să nu fie uimit de schimbările care au avut loc în peisajul orașelor și satelor romînești. Numeroasele construcții industriale și social-culturale care s-au ridicat pretutindeni, au schimbat înfățișarea țării.

Aspectul noilor construcții industriale a preocupat în mod deosebit pe arhitecții noștri și așa s-a născut la noi în țară o ramură deosebită a arhitecturii, arhitectura industrială. Clădirile și celelalte construcții industriale nu mai sînt construite la întîmplare, ci formează ansambluri arhitectonice armonioase cu volume echilibrate, în care și culoarea joacă un rol deosebit.

Numai în orașele țării au fost construite între anii 1956 și 1960 peste 100.000 de apartamente din fond de stat iar în anii următori ritmul construcțiilor va continua să crească. Alături de locuințe, în toate colțurile țării s-au ridicat și se ridică școli și cluburi, teatre și cinematografe, spitale și dispensare.

Un rol deosebit de important în organizarea și utilizarea teritoriului îl joacă spațiile verzi. Acestea formează atît elementul de despărțire cît și cel de legătură între diferitele unități structurale ale orașului și contribuie în cea mai mare măsură la punerea în valoare a arhitecturii orașului și la purificarea atmosferei lui. Spațiile verzi dau viață și înveselesc aspectul general și de detaliu al orașului, iar vara contribuie în mare măsură la îmbunătățirea condițiilor climatice.

Planurile generale de sistematizare, numite schițe de sistematizare, în primul lor stadiu, conțin, în principiu, numai prevederile generale de dezvoltare a orașului. Pentru realizarea construcțiilor înseși este necesară o intrare în amănunt, adică o detaliere a planului general sub forma unor planuri de sistematizare de detaliu. Prin aceste detalii se soluționează problemele concrete de așezare a clădirilor și de echipare edilitară, în vederea întocmirii proiectelor de construcție a clădirilor.

Între piesele proiectului de sistematizare de detaliu apar și cele care prezintă forma și înălțimea clădirilor. Prin această parte a conținutului său, proiectul de sistematizare de detaliu îmbină și împletește problemele de sistematizare cu cele ale arhitecturii clădirilor și propune primele soluții ale acestor probleme. În acest fel, arhitectura orașului este rezultatul unei concepții generale de ansamblu. Aceasta constituie o caracteristică principală a arhitecturii orașelor socialiste.

Toate realizările arhitectonice de mari proporții din țara noastră, apărute în ultimul timp, au avut la bază proiecte de sistematizare de detaliu, la elaborarea cărora s-a ținut seama nu numai de cele arătate mai înainte cu privire la organizarea teritoriului și înzestrarea lui, dar și de raportul armonios al volumelor mari de arhitectură.

Ansamblurile mari de arhitectură s-au așezat fie în părțile centrale ale orașelor, restructurîndu-le complet, fie pe terenuri libere cuprinse în perimetrele orașelor. În prima situație, problema compoziției arhitectonice de ansamblu a fost mai greu de rezolvat

datorită necesității de a se păstra unele clădiri existente și a le integra în noua arhitectură de ansamblu.

O problemă de această natură s-a ivit la Ploiești în realizarea pieței centrale. Aci s-au înlăturat distrugerile războiului și clădirile ce nu reprezentau un fond valoros de locuințe. Pe terenurile rămase libere s-au clădit blocuri noi de locuit formîndu-se astfel noul ansamblu arhitectural al pieței centrale. Arhitectura blocurilor din acest ansamblu este pusă în mod deosebit în valoare prin utilizarea culorilor. În Ploiești este în curs de edificare încă un mare ansamblu de locuințe în partea de nord-vest a orașului. Organizarea acestui ansamblu se face pe principiul microraionării prevăzîndu-se unitățile de servire și toate spațiile plantate. O mare parte din blocurile acestui mare ansamblu se construiesc prin aplicarea uneia dintre cele mai noi metode de construcție: realizarea clădirii din panouri mari prefabricate. Prin această metodă, timpul de edificare pe șantier se scurtează considerabil.

În urma dezvoltării unei puternice baze industriale în apropierea sa, Craiova, bătrînul oraș al Olteniei, a fost trezit și el la o viață nouă. Centrul orașului, dezvoltat haotic în anii regimului burghezo-moșieresc, a căpătat un aspect cu totul nou prin realizarea masivă de locuințe, formînd piețe și ansambluri arhitecturale cu înfățișare plăcută. În afară de aceste realizări în partea centrală a orașului, este în curs de ridicare și un ansamblu mare de locuințe legat de importantul complex de construcție.

Orașul Iași își schimbă de asemenea înfățișarea, atît prin restructurarea centrului cît și prin realizarea de ansambluri importante de locuințe pe terenuri libere. Piața Unirii, străjuită de blocuri cu 10 nivele, a căpătat o înfățișare cu totul nouă. Noile clădiri masive și înalte au creat elemente cu totul noi în arhitectura orașului.

Piața Mihai Viteazu din Cluj, cu blocurile ei înalte, cartierul Steagul Roșu și clădirile noi din centrul Brașovului, piața Victoriei din Baia-Mare cu noul hotel și blocurile ei înalte, piața Gării și bulevardul „Gara Veche" din Constanța cu blocurile de multe nivele sînt tot atîtea exemple ale transformărilor

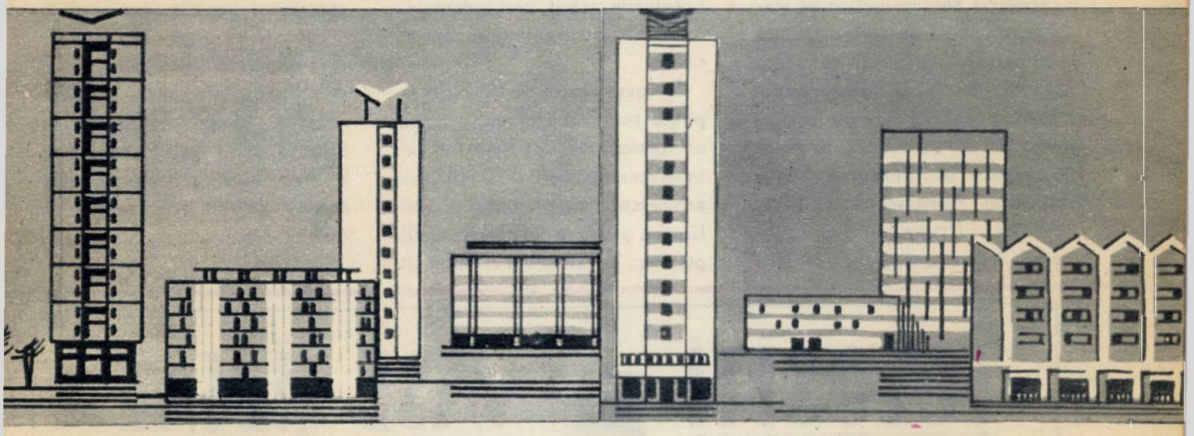

profunde pe care le-au suferit orașele noastre în ultimii ani. Se cuvine să nu omitem din această enumerare Galații și Bacăul cu centrele lor complet restructurate, Suceava cu noile cartiere centrale: Parc și Mihai Viteazu, restructurarea centrală din Pitești, ansamblul de-a lungul Dunării de la Tulcea.

Dar exemplele cele mai elocvente de crearea unor ansambluri arhitecturale noi, de

proporții cu care nu am fost obișnuiți, se află în Capitală. Și aci, în cel mai important oraș al țării, reconstrucția a urmat principiul arătat, efectuîndu-se concomitent lucrări importante în partea centrală a orașului și construcțiile unor cartiere noi pe terenuri libere.

Ansamblul Pieții Palatului R.P.R. reprezintă o treaptă ridicată atinsă în drumul ascendent al arhitecturii țării noastre. Nu mai puțin impunătoare se prezintă noile ansambluri realizate la Gara de Nord, la Uzinele Griviția Roșie și pe noua arteră nord-sud a orașului. Aceasta din urmă face parte din categoria ansamblurilor de magistrală ca și ansamblurile noi de pe șoselele Ștefan cel Mare și Mihai Bravu. O mențiune specială merită realizarea ansamblurilor noi de locuințe de mare amploare pe terenurile libere din oraș: Floreasca, Balta Albă, Giulești, Drumul Taberei, șoseaua Giurgiului, Jiului, Pajurii.

Un alt aspect caracteristic al arhitecturii socialiste în țara noastră este apariția de orașe noi, legate de complexe industriale importante cum ar fi: Onești, Uricani, Victoria și partea nouă a orașului Hunedoara, a cărui populație a crescut aproape de șase ori în ultimii 10—12 ani.

Un capitol deosebit în noua arhitectură a țării noastre îl formează realizările, din ultimii ani, de pe litoralul Mării Negre. Aci volumul principal de construcții nu este format, ca în orașe, din locuințe. În compunerea lui intră în primul rînd casele de odihnă și hotelurile, apoi restaurantele, cantinele și complexele comerciale.

În toate aceste ansambluri se poate remarca concepția nouă arhitectonică, simplitatea și sobrietatea formelor, îmbinarea arhitecturii cu plantațiile, utilizarea pe scară largă a culorii, punerea în valoare a frumuseții naturii prin încadrarea justă în peisaj a noii arhitecturi ușoare și optimiste a clădirilor.

Treapta cea mai ridicată în șirul impunător al ansamblurilor arhitecturale de pe litoralul nostru este reprezentată prin noul ansamblu de 10.000 locuri la Mamaia. Arhitectura hotelurilor noului ansamblu se înscrie pe linia tipicului în arhitectura noastră socialistă, efectele estetice deosebite fiind realizate prin mijloace simple, prin folosirea unor elemente decorative sobre, prin alegerea justă și armonizarea perfectă a culorilor și prin caracterul îngrijit al execuției.

În anii ce urmează, arhitectura nouă socialistă va continua să schimbe înfățișarea orașelor noastre. Viața oamenilor în orașele astfel înfrumusețate va fi mai bună și mai plăcută, demnă de măreția epocii în care trăim.

cancerul

Foarte adesea ni s-a pus întrebarea: Cum se face că în epoca energiei atomice şi a zborului omului în Cosmos, cancerul mai rezistă încă asaltului impetuos al ştiinţei şi tehnicii? Nu este dificil de dat răspuns la această întrebare. Fenomenele fizice, oricît de grandioase ar fi ele pentru viaţa şi civilizaţia omenească, se desfăşoară în conformitate cu legi mult mai simple decît fenomenele biologice. Trebuie avut în vedere că, pe mişcarea fizică a materiei s-a dezvoltat mişcarea chimică şi, mai tîrziu, pe mişcarea chimică (în primul rînd pe chimismul proteinelor), s-a dezvoltat mişcarea biologică (viaţa). Complexitatea excepţional de mare a fenomenelor biologice, care includ un număr impresionant de fenomene fizice şi chimice, este principala cauză care întîrzie cunoaşterea şi stăpînirea fenomenelor biologice. În biologie, chiar în cazul multor fenomene pe care omul le dirijează în direcţii bine determinate, nu se cunoaşte pînă în prezent mecanismul intim prin care se ajunge la rezultatele respective.

Lucrările celui de-al 8-lea Congres de oncologie, care a avut loc la Moscova în iulie 1962, au lăsat să se înţeleagă că soluţiile terapeutice majore în cancer vor fi găsite cu siguranţă în secolul nostru. Ele nu pot veni decît prin influenţarea biochimismului bolii canceroase cu ajutorul substanţelor sau amestecurilor de substanţe (chimioterapie, antibioterapie, imunoterapie etc). În special, cercetătorii sovietici şi americani au prezentat la Congres numeroase comunicări legate de studii efectuate în domeniul imunologiei, în scopul elucidării căilor pe care se va ajunge la vaccinuri şi seruri anticanceroase.

Metoda chirurgicală şi tratamentul cu raze (radioterapia) şi-ar putea menţine şi în viitor o importanţă deosebită, dacă vor fi realizate metode de diagnostic precoce al bolii canceroase. În prezent, peste 40 la sută din numărul bolnavilor de cancer sînt vindecaţi, iar statisticile arată că cei care au intrat în tratament într-o stare incipientă a bolii, sînt vindecaţi fără excepţie. Oricît de dificilă s-ar părea problema găsirii de noi metode pentru diagnosticul oncologic precoce, este totuşi posibil ca această problemă să fie mai puţin dificilă decît problema terapiei celor 300 de forme de cancer uman întîlnite în clinică. (Dintre acestea, circa 25 de forme de cancer sînt mai frecvente).

CANCERUL, INAMICUL Nr. 2 AL VIEŢII OMULUI CONTEMPORAN

Cancerul nu este cum cred unii, un apanaj al vieţii moderne. Celebra operă indiană Ramajana (2.000 de ani î.e.n.) relatează despre boala canceroasă. „Papirus Ebers", descoperit în Egipt, de asemenea aminteşte despre această boală (1.500 ani î.e.n.). Cunoscutul medic al antichităţii Hipocrate (400 ani î.e.n.) a folosit pentru prima dată cuvîntul carcinom. Este sigur că boala canceroasă a apărut cu mult înaintea apariţiei omului, ea constatîndu-se la vieţuitoare mult inferioare omului.

CONGRESUL MONDIAL DE ONCOLOGIE MOSCOVA — IULIE 1962

În prezent, cancerul se situează pe locul doi în ceea ce privește mortalitatea, revenindu-i în medie, pentru țările civilizate, un procent de 17-20.

Principala cauză a mortalității o constituie actualmente bolile cardiovasculare, care cauzează 40-50 la sută din totalul deceselor. Cu două-trei decenii în urmă, cauza principală erau bolile infecțioase. Descoperirea sulfamidelor, antibioticelor și a altor medicamente, precum și creșterea eficienței măsurilor profilactice a dus însă la schimbarea vechilor raporturi dintre cauzele de mortalitate. Pentru unele țări înapoiate, principala cauză de mortalitate o constitue încă tot bolile infecțioase și parazitare, iar media duratei vieții este de numai 30-35 de ani, față de 60-70 de ani cît este în prezent în țările civilizate. Statisticile arată că, în prima jumătate a secolului nostru, din totalul bolnavilor de cancer, circa 80 la sută au depășit vîrsta de 50 de ani (50 la sută fiind între 50 și 60 de ani). Înțelegem acum mai bine de ce în țările înapoiate cancerul intervine ca un procentaj relativ mult mai mic în ceea ce privește cauzele mortalității. Pe de altă parte, nu numai în țările înapoiate, dar și în țările mai puțin înapoiate, cu cîteva decenii în urmă, cînd metodele de diagnostic erau mai puțin perfecționate, numeroase decese prin cancer erau atribuite altor cauze.

Cercetătorul italian C. Sirtori a prezentat la Congres o interesantă comunicare relativ la „Rolul senilității în originea cancerului uman". Pe baza studiilor optice și de microscopie electronică, el a constatat multe asemănări între țesuturile și celulele tumorale și cele ale oamenilor în vîrstă înaintată. Sirtori consideră, că tocmai datorită acestor asemănări, celulele care alcătuiesc organismele bătrîne ar fi mai apte de a suferi mutații în celule canceroase.

Cercetătorii sovietici au acordat o deosebită atenție măsurilor de prevenire a cancerului. În urma acestui fapt, deși în toată lumea numărul îmbolnăvirilor (incidența) în cancer este în creștere, în unele regiuni din Ucraina ea este în scădere. Profesorul I. Șabad, membru al Academiei de științe medicale a U.R.S.S., a primit cu ocazia lucrărilor congresului de oncologie de la Moscova, unul din cele șase premii oferite de Organizația mondială a sănătății (O.M.S.), pentru cercetări deosebite în problema cancerului. Acad. Șabad și colectivul lui au efectuat cercetări importante în special în domeniul prevenirii cancerului declanșat de către substanțele cancerigene întîlnite în exercitarea diferitelor profesii. În cîteva orașe noi din Uniunea Sovietică s-au luat măsuri speciale pentru ca aerul să nu fie impurificat cu 3-4 benzpiren, principala substanță cancerigenă, care se găsește în fumul coșurilor fabricilor, în gazele de eșapament etc.

În unele insule din Japonia unde se consumă mult pește afumat, este crescut — în raport cu procentajul obișnuit — procentajul bolnavilor cu cancer de stomac. Specialiștii din țara noastră își explică morbiditatea prin cancer de stomac, care este sensibil crescută în regiuni din Ardeal, printru-un consum exagerat de slănină afumată. Acest prost obicei alimentar are o înrîurire negativă și asupra sănătății sistemului cardio-vascular, el contribuind la urgentarea apariției artero-sclerozei.

CONSUMUL EXAGERAT AL UNOR MEDICAMENTE FAVORIZEAZĂ CANCERUL

Pare paradoxal faptul că a trebuit să fie interzise pînă și unele medicamente, ca de exemplu imferonul (un tonic care conține fier) care favorizează apariția cancerului la locul administrării. Este foarte probabil, ca și alte substanțe medicamentoase să determine apariția cancerului, însă după o perioadă mai îndelungată și din acest motiv să nu fi fost sesizată încă această acțiune a lor. Se cunoaște de altfel faptul că mulți carbamați prezintă acțiune cancerigenă. Nu este obligatoriu ca această acțiune să se manifeste imediat. S-a constatat încă de mult, în Germania, că persoane care au lucrat în industria de coloranți, după mulți ani de la data încetării lucrului, au făcut o anumită formă de cancer la vezica urinară. De aceea, ni se pare pe deplin întemeiată părerea unor specialiști care afirmă că abuzul de antibiotice, sulfamide și de alte medicamente nu este recomandabil din numeroase motive, printre care și efectele cancerigene sau cocancerigene latente.

În ceea ce privește cancerul de piele, este cunoscut că la locuitorii din Sahara această boală apare în special în regiunile pielii expuse cel mai mult radiațiilor solare (nas, umerii obrajilor, fața externă a mîinilor). Băile de soare (cura heliomarină ș.a.) exagerate activează și declanșează procese cancerigene, ca de exemplu în cazul femeilor la sîn. Începînd de la vîrsta de 35-40 de ani, trebuie luate măsuri de protecție împotriva excesului de radiații solare.